

10 באפריל 2014

תופעת המתנדבים הזרים ממדינות ומחבלי ארץ שונים באסיה, הלוחמים נגד המשטר הסורי, רובם פועלים בשרות ארגונים המזוהים עם אלקאעדה והג'האד העולמי.

לוחמים מהקווקז (רובם צ'צ'נים) בסוריה על רקע דגלי אלקאעדה (<http://fisyria.com>, 3 באוגוסט 2013).

מאפייני התופעה ומשמעויותיה

1. עבודה זאת נועדה לבחון את המתנדבים הזרים בסוריה הלוחמים נגד המשטר הסורי, שמוצאם ממדינות ומחבלי ארץ שונים באסיה. מהעבודה עולה, כי רובם של המתנדבים מאסיה לוחמים בשורות ארגונים המזוהים עם אלקאעדה והג'האד העולמי ומקצתם בשורות ארגוני מורדים אחרים. זוהי עבודת-המשך למחקר הבסיסי של מרכז המידע למודיעין ולטרור העוסק בתופעת המתנדבים הזרים המגיעים לסוריה ממדינות וחבלי ארץ במזרח התיכון, אסיה ומדינות המערב¹.

2. מספר המתנדבים הלא-ערבים ממדינות ומחבלי ארץ מוסלמים באסיה, שהצטרפו לשורות המורדים בסוריה, נאמד על ידנו בכ-600 - 700 (מתוך כ-7,000 - 8,000 מתנדבים זרים, הלוחמים נגד המשטר הסורי). בקרבם בולטים פעילים מצ'צ'ניה וצפון הקווקז ובמידה פחותה מפקיסטאן ומתורכיה. בנוסף לכך הצטרפו לסוריה מתנדבים, שמספרם נע בין בודדים לכמה עשרות, מאזרבייג'אן, דגסטאן, טג'יק'סטאן, קירגיסטאן, אפגניסטאן, אינדונזיה ומדינות מוסלמיות נוספות. כמו כן הצטרפו ללחימה בסוריה מוסלמים ממדינות לא מוסלמיות באסיה כגון סין והודו.

¹ ראו מחקר של מרכז המידע למודיעין ולטרור (דצמבר 2013): "תופעת המתנדבים הזרים בסוריה: בשנה האחרונה ניכרת עליה במעורבות מתנדבים זרים בלחימה נגד המשטר הסורי. רבים מהם מצטרפים לארגונים המזוהים עם אלקאעדה והג'האד העולמי, רוכשים ניסיון צבאי, עוברים תהליך של רדיקליזציה אסלאמית, ועלולים לשמש כנשאים של טרור וחתרנות כשישובו למדינות מוצאם (חזרה על "מודל אפגניסטאן")". בקרוב תסתיים כתיבתה של עבודת-המשך נוספת העוסקת במתנדבים הזרים מהעולם הערבי.

3. בקרב המתנדבים הזרים מאסיה, שהצטרפו ללחימה בסוריה, **בולטים פעילים מיומנים, בעלי ניסיון צבאי-טרוריסטי, משני אזורים:**

א. **צ'צ'ניה והקווקז-** בסוריה **לוחמים 200-250 פעילים צ'צ'נים**, חלקם מזוהים עם "האמירות הקווקזית", מסגרת קווקזית המקיימת קשרים עם אלקאעדה והג'האד העולמי. בקרבם מצויים כאלו, שהשתתפו במרד נגד רוסיה בשנות התשעים של המאה הקודמת, בעלי מוטיבציה גבוהה וניסיון קרבי. מרבית הפעילים הצ'צ'נים הצטרפו לג'בהת אלנצרה ולמדינה האסלאמית בעיראק ובאלשם (להלן: ארגון המדינה האסלאמית). כמה מהם הגיעו לדרגות פיקוד בכירות וכמה מפקדים בכירים אף נהרגו בקרבות. חלק נכבד מהפעילים הצ'צ'נים נלחמים במסגרת צבאית נפרדת בשם "צבא המהגרים והמסייעים"², המורכבת ברובה ממתנדבים זרים. חלק מאנשי המסגרת הזו עזבו בעקבות הקרע בין ג'בהת אלנצרה למדינה האסלאמית.

ב. **פקיסטאן-** בסוריה מצויים עשרות רבות (עד כ-100) של מתנדבים פקיסטאנים, בקרבם בולטים פעילי **טאליבאן**, שהצטרפו לארגוני אלקאעדה והג'האד העולמי בסוריה. כמו כן בולטים פעילי ארגון טרור פקיסטאני בשם **לשכר-י-ג'אנגווי** (צבא ג'אנגווי), ארגון סוני קיצוני ש"התמחה" בלחימה נגד השיעים. בנוסף לכך בסוריה מצויים גם למעלה מ-200 מתנדבים תורכיים, חלקם ממוצא כורדי. רובם הצטרפו לארגונים המזוהים עם אלקאעדה והג'האד העולמי או למליציות הכורדיות הנלחמות בצפון סוריה למען אוטונומיה כורדית.

4. להלן טבלה המסכמת את האומדנים השונים לגבי המתנדבים ממדינות מוסלמיות באסיה:

מספר	שם המדינה \ חבל הארץ	אומדן המתנדבים	הערות
1	צ'צ'ניה (רוסיה) וצפון הקווקז	200-250	בין השאר על פי מקור רוסי ומפקד צבא סוריה החופשי
2	אזרבייג'אן	עשרות רבות	
3	טג'יקיסטאן	מתנדבים בודדים	
4	דגסטאן	קרוב לעשרים	
5	קירגיסטאן	קרוב לעשרים	
6	קזחסטאן	כמה עשרות	
7			

² בערבית ג'יש אלמהאג'רין ואלאנצאר, קרי-"צבא המהגרים והמסתייעים".

<p>שוגרו לסוריה מאות לוחמים הינן, להערכתנו, מוגזמות. התבטאויות דוברי המשטר הסורי, כי בסוריה נלחמים מאות אפגאנים לדעתנו אינן אמינות ונועדו לצרכים תעמולתיים.</p>	<p>בין עשרות רבות לבין 100 בודדים</p>	<p>פקיסטאן אפגניסטן</p>	<p>8</p>
<p>חלק מהמתנדבים התורכים הצטרפו למסגרות צבאיות כורדיות בצפון סוריה וחלקם לארגונים המזוהים עם אלקאעדה והג'האד העולמי.</p>	<p>כמה עשרות למעלה מ-200, חלקם ממוצא כורדי.</p>	<p>אינדונזיה תורכיה</p>	<p>9 10</p>

5. בנוסף לפעילים המוסלמים הצטרפו לשורות המורדים מתנדבים מוסלמים ממדינות אסיאתיות לא מוסלמיות: עשרות רבות (עד לכ-100) בני המיעוט המוסלמי סוני בסין (האויגורים); מתנדבים מוסלמים בודדים מהודו ומתנדב יפני אחד. המתנדבים הללו הצטרפו בעיקר לארגונים המזוהים עם אלקאעדה והג'האד העולמי.

6. המתנדבים הזרים ממדינות אסיה, הנלחמים בשורות ג'בהת אלנצרה ובשורות ארגונים ג'האדיסטים נוספים, מהווים סיכון פוטנציאלי למדינות האם האסיאתיות, למדינות ולאזורים הגובלים עמן ואף למדינות המערב. שכן, מתנדבים אלו, לאחר שרכשו נסיון מבצעי ומיומנויות לחימה, ולאחר שעברו בעת שהותם בסוריה תהליכי ג'האדיזציה ורדיקליזציה אסלאמית, צפויים לשוב למדינות האם שלהם ולחבור לתשתיות טרור קיימות. חלקם עלול אף להקים תשתיות חדשות של טרור וחתרנות, שתפעלנה כלפי פנים וחוץ, יתכן באכזונה של הנהגות אלקאעדה והג'האד העולמי.

מבנה העבודה

7. עבודה זאת כוללת את חלוקת המתנדבים האסיאתים על-פי המדינות וחבלי הארץ הבאים:

א. צ'צ'ניה והקווקז:

(1) מאפיינים כלליים.

(2) "צבא המהגרים והמסייעים" – המסגרת הצבאית הצ'צ'נית.

(3) קווים לדמותו של עמר הצ'צ'ני, המפקד הצ'צ'ני הבכיר.

(4) מידע אודות פעילים צ'צ'נים.

(5) עמדת רוסיה וההנהגה הצ'צ'נית.

ב. אזרבייג'אן:

(1) מאפיינים כלליים.

(2) מידע אודות מתנדבים אזרים.

ג. **דגסטאן**

ד. **קירגיסטאן וטג'קיסטאן:**

(1) מאפיינים כלליים.

(2) מידע אודות מתנדבים מקירגיסטאן וטג'קיסטאן.

(3) עמדת השלטונות.

ה. **קזחסטאן**

ו. **פקיסטאן:**

(1) מאפיינים כלליים.

(2) מידע אודות מתנדבים מפקיסטאן.

(3) עמדת השלטונות.

ז. **אפגניסטאן**

ח. **אינדונזיה**

ט. **תורכיה:**

(1) מאפיינים כלליים.

(2) העיר אדיאמאן כמוקד גיוס מתנדבים תורכים.

(3) מידע אודות מתנדבים תורכים.

(4) עמדת השלטונות.

י. **מתנדבים מקרב מדינות לא מוסלמיות:**

(1) **סין:**

(א) מאפיינים כלליים.

(ב) מידע אודות מתנדבים מסין.

ג) עמדת השלטונות.

2) יפן

3) הודו

חלוקה לפי מדינות וחבלי ארץ

צ'צ'ניה והקווקז

מאפיינים כלליים

8. מספר המתנדבים שמוצאם מצ'צ'ניה ומצפון הקווקז, **נאמד בעבר ע"י מקורות מערביים ורוסיים בכ-200 עד 250 פעילים**³. עם זאת, יתכן והמספר גבוה יותר לנוכח המשך הגעת המתנדבים לסוריה. כך למשל, **אבו ג'האד הצ'צ'ני**, בכיר בארגון הג'האדיסטי המדינה האסלאמית בעיראק ובאלשאם (להלן ארגון המדינה האסלאמית)⁴, טען בקלטת שמע, שפרסם בינואר 2014, כי כ-500 פעילים מהקווקז נהרגו בסוריה (facebook.com). המספר נראה לנו מוגזם. להערכתנו, כמה עשרות פעילים צ'צ'נים נהרגו בסוריה, רובם במרחב חלב, אזור פעילותם המרכזי. בקרב המתנדבים הזרים הלוחמים בשורות המורדים בולטים הפעילים **הצ'צ'נים במספרם הגדול בניסיון הקרבי שלהם**, שנרכש בלחימה נגד רוסיה.

9. בקרב הלוחמים הצ'צ'נים הנלחמים בסוריה **ניתן להבחין בכמה קטגוריות** (www.rferl.org, 19 ביוני 2013):

א. **לוחמים בעלי ניסיון, קרבי משתתפי המרד בצפון קוקז**. הגארדיאן הבריטי תאר בספטמבר 2012 חטיבה הכוללת צ'צ'נים יחד עם לוחמים מלוב, טג'יקיסטאן, תורכיה, ירדן וסעודיה. כותב המאמר תאר את הלוחמים הצ'צ'נים כמבוגרים יותר, גבוהים יותר חסונים ומיומנים יותר מאשר חבריהם לחטיבה, אשר רבים מהם היו חסרי ניסיון קרבי מוכח (www.rferl.org, 19 ביוני 2013).

ב. **אנשי המיעוט הצ'צ'ני מגיאורגיה**, המתגוררים בגבול צ'צ'ניה גיאורגיה. מוצאם של עמר הצ'צ'ני, המפקד הצ'צ'ני הבכיר בסוריה, ושל מפקדים בכירים צ'צ'נים נוספים הינו מאזור זה (ראו להלן).

ג. **צ'צ'נים צעירים, אשר עזבו את צ'צ'ניה מאז תחילת המלחמה שם ב-1994**, המתגוררים באירופה או במקומות אחרים. יש הטוענים, שרוב המתנדבים הצ'צ'נים בסוריה משתייכים לקטגוריה זו.

ד. **צעירים מצ'צ'ניה, אשר הפסיקו את לימודיהם באוניברסיטאות במזרח התיכון** ויצאו להילחם בסוריה בשורות המורדים. יצוין שמאז נפילת ברית המועצות סטודנטים צ'צ'נים רבים יצאו למזרח

³ לדברי **אלכסנדר בורניקוב**, מנהל שירותי הביטחון הפדראליים של רוסיה, כ-200 **לוחמים מרוסיה** מעורבים בלחימה בסוריה תחת דגלו של אלקאעדה (rbth.ru, 6 ביוני 2013). על פי דו"ח מודיעין של **סלים אדריס**, מפקד הצבא הסורי החופשי, שצוטט בווינגטון פוסט, מגיע מספר המתנדבים הצ'צ'נים ל-250. לדברי סלים אדריס הלוחמים הצ'צ'נים הינם "המסוכנים והברברים ביותר" (www.aydinlikdaily.com, 5 בדצמבר 2013).

⁴ הארגון מכונה בערבית **דאעש**, ראשי תיבות של שמו בערבית; או **ISIS**, ראשי התיבות של שמו באנגלית.

התיכון ללמוד ערבית ולימודי האסלאם, אשר היו אסורים תחת השלטון הסובייטי (www.rferl.org, 19 ביוני 2013).

"צבא המהגרים והמסייעים" - המסגרת הצבאית הצ'צ'נית

10. בניגוד למרבית המתנדבים הזרים, המפוזרים בין מסגרות צבאיות שונות, שרתו מרבית הפעילים הצ'צ'נים במסגרת **יחידה אורגנית אחת**. הקמת היחידה החלה במרץ 2012 עם הגעתם של ראשוני הפעילים הצ'צ'נים. בראשית דרכה היא כונתה "**גדוד המהגרים**" (כתיבת אלמהאג'רין⁵), והיא קיימה זיקה הדוקה ל**ג'בהת אלנצרה**. שרתו בה גם, בין השאר, לוחמים מלוב, טג'יקיסטאן, תורכיה, ירדן, סעודיה כמו גם **מתנדבים ממדינות המערב**. בהמשך התרחבה היחידה ושמה שונה ל"**גדודי המהגרים**" (כתא'ב אלמהאג'רין) ובהמשך ל"**צבא המהגרים והמסייעים**"⁶ (ג'יש אלמהאג'רין ואלאנצאר, להלן: "צבא המהגרים"). בראש המסגרת הצבאית הזאת על גילגוליה השונים, עמד **עמר הצ'צ'ני**, עד לעריקתו ממנה אל שורות ארגון המדינה האסלאמית בתחילת 2014 (ראו להלן).

סמל "צבא המהגרים": הקוראן פתוח לצד חרב ואצבע מצביעה לעבר השמיים תחת הכיתוב "צבא המהגרים ואלאנצאר למטה מופיע הכיתוב "ספר [הקוראן] אשר מדריך [את המאמינים] וחרב שמנצחת [את אויבי האסלאם]" (wikipedia.org).

סמל "גדודי המהגרים" בו נראת מפת סוריה ובמרכזה חרב ודגל שעליו השהאדה ("אין אלה מבלעדי אלה, ומחמד הוא שליחו"). בתוך המפה: מסגד אומיה בדמשק ומסגד אלאקצא בירושלים, סמל ליעדים ארוכי טווח של "גדודי המהגרים" (youtube.com).

⁵ המונח **אלמהאג'רין** באסלאם מתייחס למוסלמים, שהיגרו עם הנביא מחמד ממכה למדינה, ונימנו על קומץ תומכיו הראשונים.
⁶ המונח **אלאנצאר** באסלאם מתייחס לתומכיו של הנביא מחמד מהעיר אלמדינה אליה הגיע עם "המהגרים" (אלמהאג'רין).
 התרגום המקובל לאנגלית של "צבא המהגרים ואלאנצאר" הינו: "**Army of Emigrants and Supporters**".

אבראהים אלמזועי (משמאל), לוחם בשורות "גדודי המהגרים", אזרח בריטי ממוצא פקיסטאני שנהרג בסוריה. בתמונה הוא נראה לצד מפקדו אבו עמר הצ'צ'ני בעל הזקן האדמוני (vice.com).

11. בקיץ 2012 החל עמר הצ'צ'ני להפעיל את "גדוד המהגרים" בהתקפות נגד בסיסי הצבא הסורי באזור חלב. בדצמבר 2012 השתתף "גדוד המהגרים" יחד עם ג'בהת אלנצרה בקרבות על בסיס שיח' סלמאן, שבמערב חלב. בפברואר 2013 "גדודי המהגרים" שיתפו פעולה עם ג'בהת אלנצרה בכיבוש בסיס חיל האוויר הסורי בחלב. במרץ 2013 הצטרפו "גדודי המהגרים", יחד עם קבוצות אסלאמיות נוספות בעלות אופי ג'האדיסטי, למסגרת צבאית מורחבת בשם "צבא המהגרים". באוגוסט 2013 השתפו פעילי "צבא המהגרים" בהתקפה משולבת של כוחות אסלאמיים על כפרים תומכי משטר אסד במחוז לאד'קיה (מעוז העדה העליונה).

סרטון, המתעד את טקס ההקמה של צבא המהגרים (מרץ 2013). בסרטון הופיעו לפחות מאה פעילים, רובם להערכתנו מצ'צ'ניה ומהקווקז (25 במרץ 2013, youtube.com).

12. "צבא המהגרים" ומפקדו עמר הצ'צ'ני רכשו מוניטין בקרב ארגוני המורדים בעקבות השתלטות המורדים על שדה התעופה הצבאי מנע' באוגוסט 2013. פעילי צבא המהגרים השתתפו בהתקפה על שדה התעופה לצד ארגוני מורדים אחרים בפיקודו של עמר הצ'צ'ני. ההצלחה במנע' סללה את הדרך בהמשך למינויו של עמר הצ'צ'ני כמפקד אזור צפון סוריה מטעם ארגון המדינה האסלאמית, עימה רקם קשרים הדוקים עוד מתחילת הקמתו של צבא המהגרים. בסוף ספטמבר 2013 השתלט צבא המהגרים על שני בסיסים של הצבא הסורי באזור חמאה ותפס בהם נשק וציוד צבאי רב: שריוניות, מכ"מים, מערכות הגנה אוויריות, מרגמות, נשק קל ועוד (kavkazcenter.com). ב-3-4 בדצמבר 2013 פיקד עמר הצ'צ'ני על התקפה נגד חיילי הצבא הסורי בדרום מערב חלב והשתלט על שלל רב (echokavkaz.blogspot).

עמר הצ'צ'ני מציג לראווה ציוד שלל, שנפל לידיהם באחד הבסיסים עליהם השתלט צבא המהגרים באזור חמאה (kavkazcenter.com).

13. בתחילת 2014 נקלע צבא המהגרים למחלוקת שהלכה והעמיקה בין ג'בהת אלנצרה לארגון המדינה האסלאמית, ששיאה התנערות מנהיג אלקאעדה אימן אלט'ואהרי מארגון המדינה האסלאמית וההכרזה על ג'בהת אלנצרה כשלוחת אלקאעדה בסוריה⁷. עמר הצ'צ'ני, שקודם לכן רקם קשרים הדוקים עם ארגון המדינה האסלאמית, הצטרף אליה יחד עם כמחצית מפעילי צבא המהגרים, ומונה למפקד הצבאי של ארגון המדינה האסלאמית בצפון סוריה. במקומו מונה למפקד ("אמיר") של צבא המהגרים מפקד צ'צ'ני בכיר, שכינויו צלאח אלדין הצ'צ'ני.

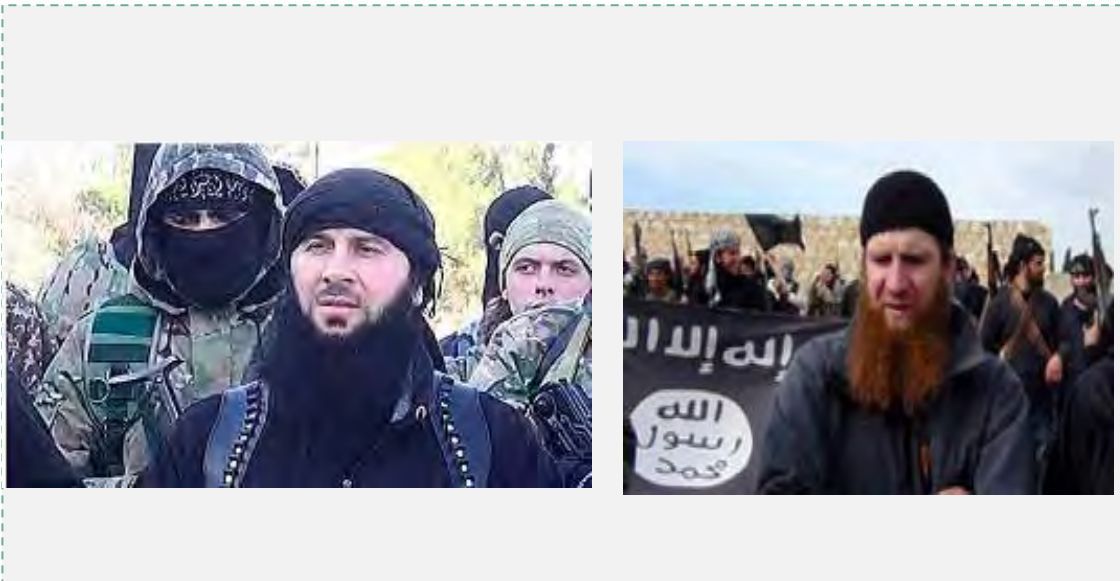
14. צבא המהגרים בפיקודו של צלאח אלדין הצ'צ'ני המשיך לשמור על קשר הדוק עם ג'בהת אלנצרה, וקיים עימו מבצעים צבאיים משותפים. במהלך מרץ 2014 השתתף צבא המהגרים בקרבות באזור העיר חלב ובמחוז לאד'קיה בשיתוף פעולה עם ג'בהת אלנצרה ועם ארגוני מורדים אחרים. "צבא המהגרים" מקיים גם מחנה אימונים לפעיליו באזור חלב. בסוף חודש מרץ 2014 פרסם האתר **אחבאר שאם** בשפה הרוסית סרטון וידאו, שבו נראים פעילי צבא המהגרים מתאמנים במחנה.

⁷ ראו לקט מידע מה-17 בפברואר 2014: "התנערות אלקאעדה מארגון המדינה האסלאמית בעיראק ובאלשאם- תמונת מצב וניתוח המשמעויות".

הודעה של צבא המהגרים על מינוי צלאח אלדין הצ'צ'ני למפקדו בעקבות הצטרפות עמר הצ'צ'ני למדינה האסלאמית (hanein.info).

מימין: עמר הצ'צ'ני (מימין), שמונה למפקד האזור הצפוני מטעם ארגון המדינה האסלאמית (centerfordocumentation.com); משמאל: צלאח אלדין הצ'צ'ני, המפקד החדש של צבא המהגרים, במקומו של עמר הצ'צ'ני (kavkazcenter.com).

תמונה מתוך טקס, שבמהלכו מונה צלאח אלדין הצ'צ'ני (במרכז) למפקד צבא המהגרים. צלאח אלדין הצ'צ'ני נשמע דובר רוסית ובסביבתו נכחו כמה פעילים. ברקע הונפו דגלים עם השאדה (ההכרזה "אין אלוה בלעדי אלה ומחמד הוא שליחו") ודגלי ארגון אלקאעדה (youtube.com).

הפעילות התודעתית של הפעילים הצ'צ'נים

15. צבא המהגרים (ולפניו גדודי המהגרים) נוהגים ללוות את פעילותם הצבאית בפעילות תקשורתית עניפה. בסרטוני הוידאו שהם נוהגים לפרסם ביוטיוב ובפורומים אסלאמיים מופיע הלוגו של המסגרות הללו. בנוסף לכך ה-Kavkaz Center, הזרוע ההסברתית של האמירות האסלאמית בקווקז המזוהה עם אלקאעדה, נוהגת להפיץ סרטונים וכתבות אודות צבא המהגרים (Kavkazcenter.com).

סרטון ביוטיוב עם הלוגו והדגל (מימין ובמרכז) של צבא המהגרים

ערוץ ביוטיוב של צבא המהגרים (למעלה משמאל מופיע הלוגו שלו)

16. בסוף מרץ דווח כי פעילים שמוצאם מהקווקז המזרחיים במסגרת המדינה האסלאמית פתחו בית ספר יסודי בעיר רקה. בית הספר מיועד לפעילים גיהדיסטים דוברי רוסית (ממר"י, 12 באפריל 2014, המצטט אתר בשם VKontakte)

קיום לדמותו של עמר הצ'צ'ני, המפקד הצ'צ'ני הבכיר

17. טרחאן פטירשווילי (Tarkham Batirshvili) המכונה עמר הצ'צ'ני (או אבו עמר הצ'צ'ני), הינו המפקד הצ'צ'ני הבכיר ביותר בסוריה ובעל המוניטין הרבים ביותר. הוא נולד בשנת 1986 בכפר בירקיאני (Birkiani) בגיאורגיה למשפחה ענייה. הכפר בירקיאני הוא אחד הכפרים הגדולים של עמק פנקיסי (Pankisi vally), שבגבול גיאורגיה- צ'צ'ניה, אזור זה, שמרבית תושביו הינם ממוצא צ'צ'ני, היה מעוז הלוחמים הבדלנים לעצמאות צ'צ'ניה.

18. בשנים 2006-2007 שרת עמר הצ'צ'ני במסגרת שירות לאומי בכוחות המזוינים של גיאורגיה. ב-2007 הוא הצטרף לצבא הסדיר הגיאורגי. הוא השתתף בקרב בין רוסיה לגיאורגיה (2008) ושחרר מהצבא הגיאורגי ב-2010. לאחר שחרורו מהצבא הוא נעצר מספר פעמים ע"י השלטונות המקומיים באשמת רכישת כלי נשק באופן בלתי חוקי ונדון לשלוש שנות מאסר. הוא שוחרר לפני תום ריצוי מאסרו בשל בעיות בריאותיות בראשית שנת 2012 (bbc.co.uk), על בסיס תיקו האישי של עמר הצ'צ'ני במשרד ההגנה הגיאורגי).

עמר הצ'צ'ני בעת שירותו הצבאי בצבא הגיאורגי בשנת 2008
(האתר הרוסי www.fisyria.com, המסקר את הלחימה בסוריה).

19. בראיון לאתר אינטרנט ג'האדיסטי ציין עמר הצ'צ'ני, כי בעת שהותו בכלא הוא עבר שינוי תודעתי: "אמרתי לעצמי, שאם אצא מהכלא בחיים, אלחם בג'האד למען אללה" (online.wsj). על פי מקור ג'האדיסטי המקורב לעמר הצ'צ'ני, הוא הכיר במהלך שהותו בכלא אדם דתי-מוסלמי, שהדריך אותו וקשר אותו להתארגנות ג'האדית. עם שחררו מהכלא עבר עמר הצ'צ'ני לתורכיה, בסיוע התארגנות שסיפקה לו שם מגורים זמניים. כשנה לאחר פרוץ מלחמת האזרחים בסוריה הוא עבר לסוריה (מרץ 2012) והפך לאחד מהמפקדים הבולטים של המורדים, בזכות הכריזמה האישית שלו (bbc.co.uk; alkhabar-ts.com, 11 בדצמבר 2013).

התבססות מעמדו של עמר הצ'צ'ני בסוריה

20. לאחר הגעתו לסוריה התמקם עמר הצ'צ'ני **בעיירה בשם חריתאן**, הסמוכה לחלב. הוא השתכן בוילה מפוארת, שהיתה שייכת לאיש עסקים מחלב. הוילה הפכה למטה שלו ובהמשך הוא העביר אליה את אישתו ובנו הצעיר (alkhabar-ts.com). ממפקדתו שבחריתאן הוא הקים מסגרת צבאית בראשותו, שנקראה "גדוד המהגרים", והורכבה ממתנדבים זרים, רובם צ'צ'נים. מסגרת זאת החלה לפעול בקיץ 2012 נגד הצבא הסורי בזיקה הדוקה **לג'בהת אלנצרה**. בשנה שחלפה מאז הוא הצליח לרכוש מוניטין בשל ההצלחות הצבאיות שנחלה היחידה שבפיקודו, שהתרחבה והפכה לצבא המהגרים. שיאן של הצלחות אלו היתה ההשתלטות על שדה התעופה הצבאי מנע' באוגוסט 2013, שבוצעה ע"י כמה ארגוני מורדים, בפיקודו של עמר הצ'צ'ני.

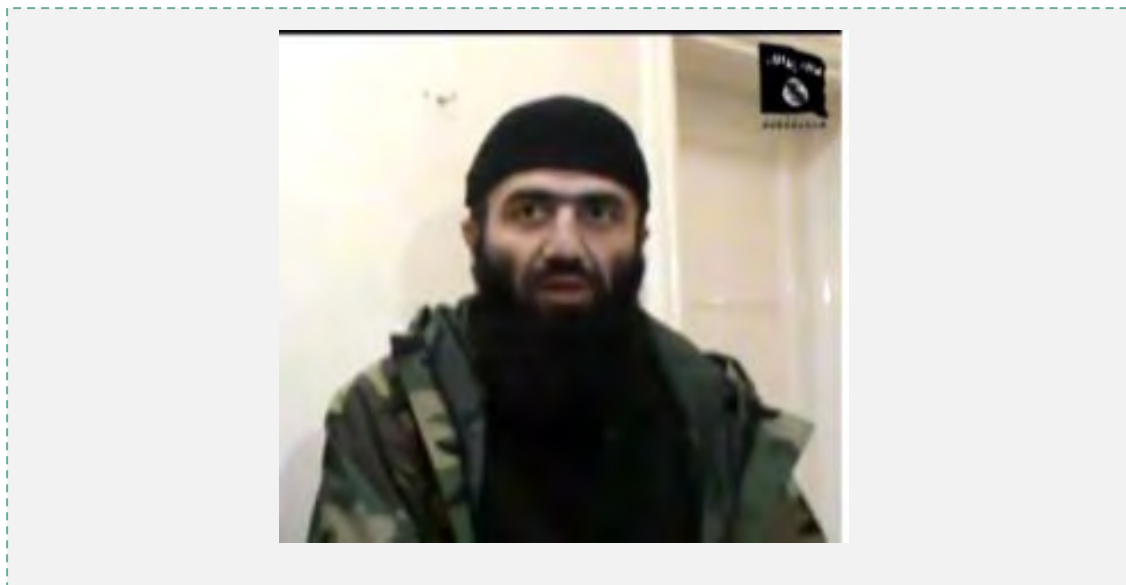

מימין: עמר הצ'צ'ני, בעל הזקן האדמוני (במרכז) ולוחמים צ'צ'נים נוספים בסוריה על רקע דגלי אלקאעדה
 (http://www.longwarjournal.org, 20 בפברואר 2013).
 משמאל: עמר הצ'צ'ני בחלב (shaghor.com, אוגוסט 2013)

21. בזכות הכריזמה שלו והישגיו הצבאיים הצליח עמר הצ'צ'ני לבסס מעמדו בקרב הלוחמים הזרים והמקומיים, למרות שליטתו המוגבלת בשפה הערבית (הוא סובל ממבטא זר ומתקשה לנסח משפטים בשפה הערבית. בכמה סירטונים שהופצו הוא דיבר רוסית או צ'צ'נית ודבריו תורגמו סימולטנית בחלק מהמקרים) נאמנו מונים אותו בכינוי "שיח" או "השיח הנכבד שלנו" והרושם הוא, שהיא זוכה לכבוד והערכה רבים בקרב אנשיו (youtube.com).

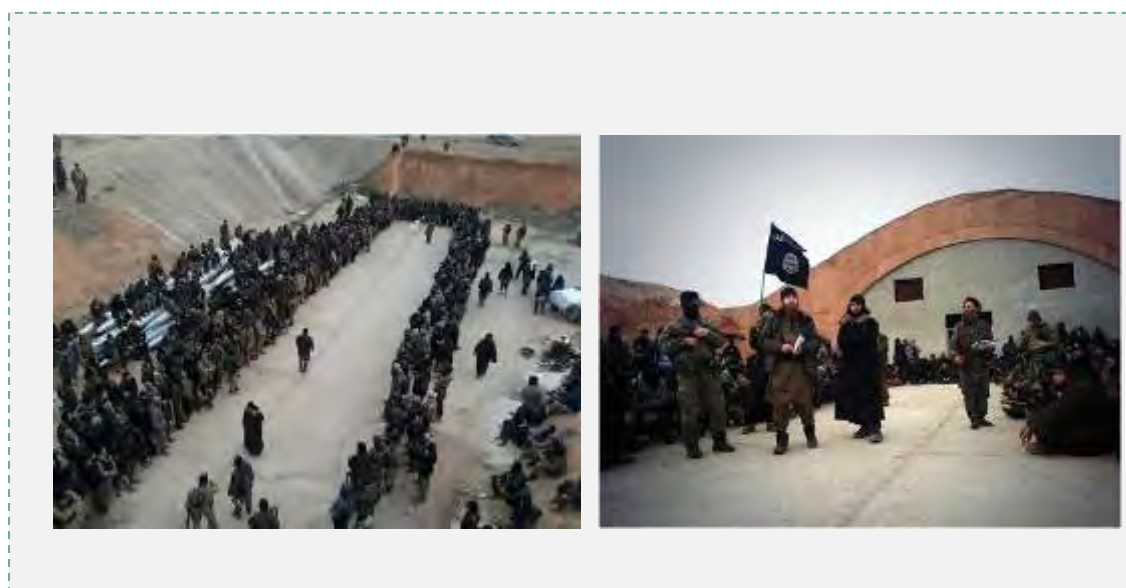
הצטרפות עמר הצ'צ'ני למדינה האסלאמית

22. בקיץ 2013 ובתחילת 2014 נקלע עמר הצ'צ'ני למחלוקת חריפה בין ג'בהת אלנצרה וארגון המדינה האסלאמית. במחלוקת זאת הוא נקט עמדה ברורה לצד ארגון המדינה האסלאמית, על רקע קשריו ההדוקים עם אלקאעדה בעראק מאז הקמת צבא המהגרים. באוגוסט 2013 הוא הדיח משורות צבא המהגרים את האמיר סיף אללה הצ'צ'ני, אחד הבכירים באנשיו ו-27 פעילים נוספים. עמר הצ'צ'ני טען, כי הפעילים, שסולקו האשימו חלק מהמתנדבים הזרים בכפירה. מנגד, טען סיף אללה הצ'צ'ני, מקורבו של עמר הצ'צ'ני כי סרב להצטרף יחד עם עמר הצ'צ'ני לשורות ארגון המדינה האסלאמית. בסוף 2013 נשבע עמר הצ'צ'ני אמונים לאבו בכר אלבע'דאדי, ראש ארגון המדינה האסלאמית, ומונה כמפקד האזור הצפוני של סוריה מטעמו. רבים מאנשיו סרבו להשבע אמונים למפקד ארגון המדינה האסלאמית ולעבור לשורתיה, שכן הם נשבעו אמונים לראש האמירות של הקווקז דוקה אומארו, והם המשיכו לשרת במסגרת צבא המהגרים.

סיף אללה הצ'צ'ני, אשר שימש כמפקד בכיר בצבא המהגרים, עד שהודח ע"י עמר הצ'צ'ני. שמו האמיתי הוא רסלאן משאליכשווילי. הוא נהרג ב-6 בפברואר 2014. בעבר הוא לחם נגד הרוסים בצ'צ'ניה ובאפגניסטאן (sadaalsham.net).

23. בתחילת מרץ 2014 הופיע עמר הצ'צ'ני בפני יחידה גדולה של לוחמי המדינה האסלאמית בשדה תעופה סורי מצפון לחלב, שאנשיו השתלטו עליו. להלן צילומים מהופעתו:

עמר הצ'צ'ני מופיע בפני יחידה של לוחמי המדינה האסלאמית (The Long War Journal, 7 במרץ 2014)

תפיסת עולמו של עמר הצ'צ'ני

24. תפיסת עולמו של עמר הצ'צ'ני באה לידי ביטוי בסרטון, שפורסם ביוטיוב ב-20 בינואר 2014. בסרטון הוא הביע תקוותו כי "אללה יאחד את כוחות המוסלמים ושהאדמה הזו (סוריה) תהפוך לאדמת ח'ליפות, שבה יושם חוק אללה" (קרי, תיושם השריעה המוסלמית). הוא הוסיף, כי הוא "מתפלל לאללה, שיהרוס את הפושעים הבוגדים, שרוצים שלטון חילוני ודמוקרטיה על האדמה הזו [קרי סוריה]".

בהתבטאויות אחרות שלו הוא תקף בלהט את ארה"ב: בראיון שנערך עימו לאחרונה ע"י אתר ג'האדי באינטרנט הוא כינה את האמריקאים "אויבי אללה" ו"אויבי האסלאם" (liveleak.com) בהתבטאויות אחרות הוא הביע התנגדות נמרצת שניציגי האופוזיציה יפגשו עם נציגי ארה"ב - "הכופרים הללו אשר נלחמים נגד המוסלמים בכל מקום" (youtube.com).

הסרטון שבו הביע עמר הצ'צ'ני תקוות כי על אדמת סוריה תוקם ח'ליפות אסלאמית (youtube.com, 20 בינואר 2014).

חיבתו של עמר הצ'צ'ני למנעמי החיים

25. על אף הרטוריקה המתלהמת שלו דווח, כי עמר הצ'צ'ני יודע להנות ממנעמי החיים, ככל שמצבו ומעמדו בשורות המורדים מאפשרים. ביטוי לכך ניתן למצוא במאמר שכתרתו "עמר הצ'צ'ני והקמין – סיפורו של לוחם ג'האד, שמצא את גן העדן בחלב". להלן קטעים ממאמר העוסק בדמותו של עמר הצ'צ'ני (אתר האינטרנט הסורי אלח'בר, 11 בדצמבר 2013):

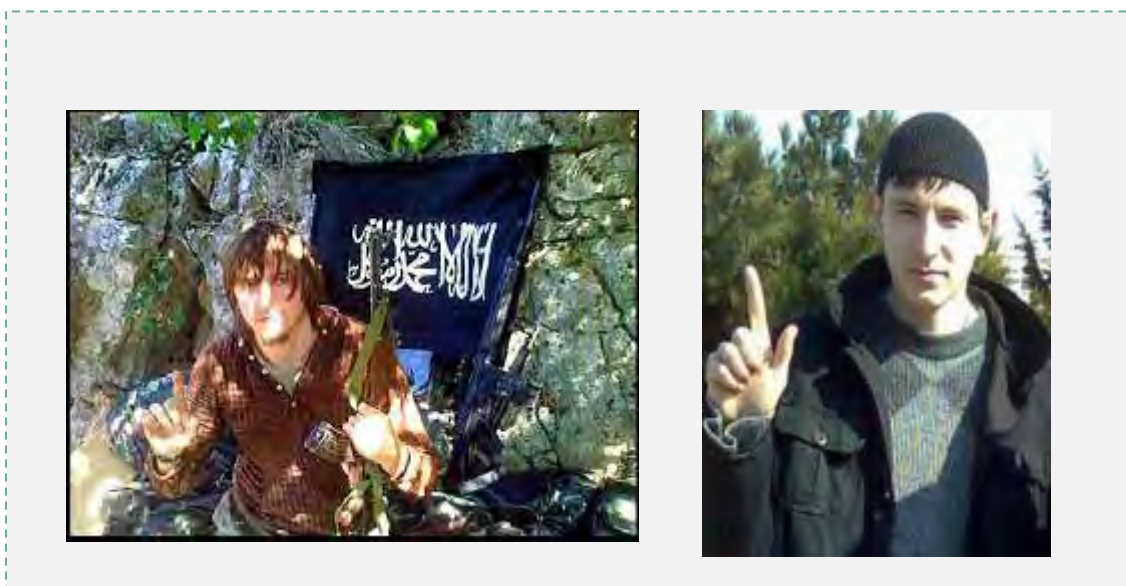
"לאחר שמעמדו התחזק בחר [עמר] הצ'צ'ני וילה מפוארת [להתגורר בה] בחריתאן, אשר שייכת לאיש עסקים מהעיר חלב. לווילה בריכת שחייה גדולה והיא מרוהטת ברהיטים מפוארים. [עמר] הצ'צ'ני השתכן בה והפך אותה למטה שלו..."

"המקור [הג'האדיסטי] סיפר [למחבר המאמר], כי בעל הווילה, ששמו הוא גם כן עמר, הגיע פעם אחת לבקר בוילה שלו, כדי לוודא שהכל כשורה, והופתע לגלות קבוצה של לוחמים זרים שמנעו ממנו להיכנס לוילה ולהעביר סחורה שאחסן במרתף. המקור אמר: "כשרצה בעל הווילה ללכת, הודיע לו אחד החמושים שהאמיר [עמר] הצ'צ'ני רוצה לפגוש אותו. התנהל ביניהם דיון קצר סביב הסחורה [ועמר] הצ'צ'ני הכחיש את קיומה במקום. [עמר] הצ'צ'ני ביקש מבעל הווילה להתייחס לוילה כאל צדקה למען אללה וכג'האד להנפת דגלו של אללה".

המקור [הג'האדיסטי] המשיך: "במהלך הפגישה שאל [עמר] הצ'צ'ני את בעל הווילה מדוע הקמין [שבמקום] אינו תקין ונענה כי מדובר בקמין דקורטיבי שאינו מיועד להפעלה כלל". במהלך דבריו אודות הפרטים הנוגעים לחייו של [עמר] הצ'צ'ני בארמונו, המקור חייך ואמר: " [עמר] הצ'צ'ני מרבה לשהות בג'קוזי ומרבה להתבונן בוילה שבה הוא מתגורר", והוסיף: "ייתכן שהוא משווה בין חייו הקודמים לבין גן העדן, שהוא חי בו כעת".

פעילים צ'צ'נים נוספים

26. **רוסתם גלאיב**, שכונה **אבו מסלם הצ'צ'ני** - מוצאו מאזור הגבול בין צ'צ'ניה לגיאורגיה. אביו **רוסלאן (חמזת) גלאיב** היה מפקד כוחות המורדים הצ'צ'נים, שיחק תפקיד משמעותי בלחימה נגד הרוסים, ונהרג בשנת 2004. רוסתם גלאיב, בן 25, יצא ללמוד במצרים לימודי הלכה אסלאמית (שריעה) ולימודי מזרח תיכון. משם הוא הצטרף ללחימה בסוריה יחד עם קבוצה של מתנדבים צ'צ'נים. הוא נהרג בחלב באוגוסט 2012 בשורות מורדים בעלי זיקה לג'אהד העולמי. לאחר מותו גופתו הוחזרה לקבורה בצ'צ'ניה (www.thenational.ae, 3 במאי 2013). מותו היווה בזמנו עדות ראשונה למעורבות הפעילים הצ'צ'נים במלחמת האזרחים בסוריה.

רוסתם גלאיב, בנו של אחד ממנהיגי המרד הצ'צ'ני נגד רוסיה, שנהרג בלחימה בסוריה (nationalkuwait.com, Convoy of Martyrs in the Levant June 2013)

27. **צלאח אלדין הצ'צ'ני** או **שיח' צלאח אלדין** - אחד מבכירי המפקדים הצ'צ'נים בסוריה. מונה למפקד ("אמיר") של צבא המהגרים בתחילת 2014 במקומו של עמר הצ'צ'ני, שעבר לארגון מדינה האסלאמית. צבא המהגרים המשיך לקיים קשר הדוק עם ג'בהת אלנצרה לאחר מינוי צלאח אלדין הצ'צ'ני למפקדו. לפני כן הוא שימש כנציג הרשמי של "האמירות הקווקזית" בסוריה.

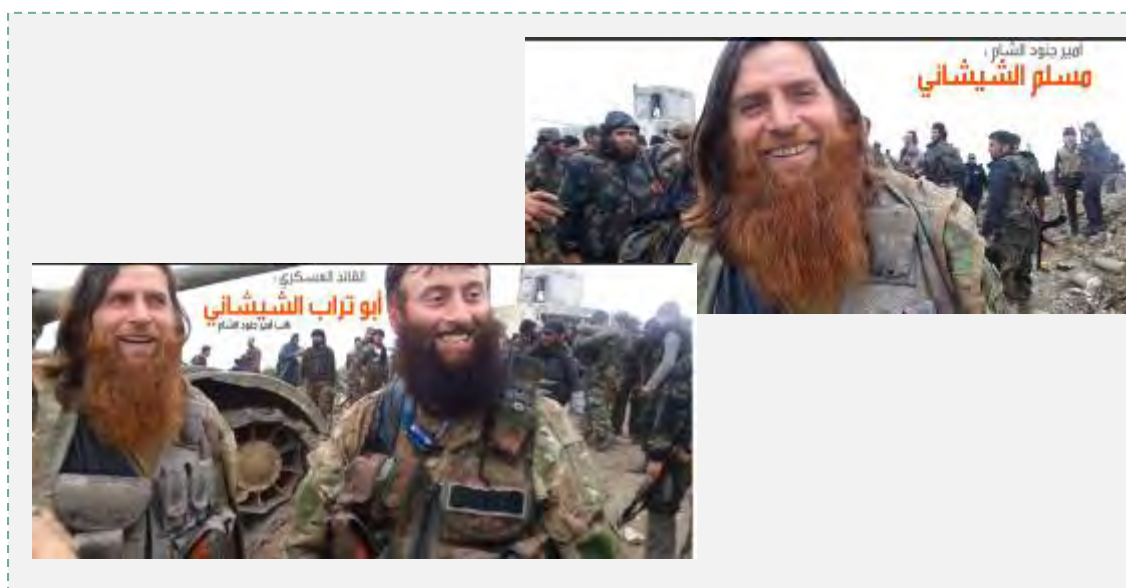
28. **רסלאן משאליכשווילי**, שכינויו **סיף אללה מקליקאיב (Meclikaiv)**, או **סיף אללה הצ'צ'ני** או **אלישיח' סיף אללה** - אחד מהמפקדים הצ'צ'נים הבכירים בסוריה, אשר מצא מותו בעת ההשתלטות על בית הכלא של חלב בתחילת פברואר 2014. מוצאו מגבול צ'צ'ניה גיאורגיה, מאותו אזור של עמר הצ'צ'ני. בעבר לחם בצ'צ'ניה ובאפגניסטן נגד הרוסים (Sadaalsham.net). הצטרף לגדוד המהגרים בדצמבר 2012 תחילת 2013 והקים מסגרת צבאית בפיקודו (שימש כ"אמיר" שלה) בשם "צבא החליפות האסלאמית", בעלת זיקה לג'בהת אלנצרה. הוא היה מקורב לעמר הצ'צ'ני מפקד צבא המהגרים. בתחילת 2014 דווח, כי הוא עבר בראש 400 מאנשיו לארגון מדינה האסלאמית בעקבות עמר הצ'צ'ני. אחר כך הוא שב והצטרף לג'בהת אלנצרה ונשבע אמונים למפקדה מחמד אלג'ולאני. הוא מצא מותו בעת שנלחם

בשורות **אחראר אלשאם**, מסגרת צבאית ג'האדסטית המזוהה עם ג'בהת אלנצרה. ב-6 בפברואר 2014. ג'בהת אלנצרה פרסמה הודעה רשמית על מותו (ממר", 15 בפברואר 2014; The Long War Journal, 10 בפברואר 2014; ממר", 18 בדצמבר 2013).

29. **מסלם הצ'צ'ני או אבו מסלם הצ'צ'ני או אבו אל וליד הצ'צ'ני או מסלם אבו אלוליד הצ'צ'ני-** מפקד צ'צ'ני בכיר בג'בהת אלנצרה, כנראה בשנות הארבעים לחייו. השתתף בקרבות במחוז לאד'קיה בסוף מרץ 2014. באחד הדיווחים הוא תואר כמפקד מסגרת צבאית סלפית בשם **חטיבת אנצאר אלשאם**, שהשתתפה בתקיפת העיר כסב (baladnaonline.net). על פי סרטון וידאו, שהופץ בנובמבר 2013, המדובר בפעיל ג'האד ותיק, אשר שרת בצעירותו, בצבא הסובייטי במולדובה והצטרף ללוחמים הג'האדסטים בצ'צ'ניה לאחר התמוטטות ברית המועצות. בצ'צ'ניה הוא נלחם ברוסים תחת פיקודו של "אלח'טאב" שעמד בראש מליציה של לוחמי ג'האד זרים, בעיקר ערבים, שלחמו נגד הרוסים. יורשו של אלח'טאב, אבו אלוליד שלח אותו לפתוח חזית חדשה נגד הרוסים במחוז Sunzhensky, שם הקים קבוצת לוחמים גדולה בפיקודו (ממר", 18 בדצמבר 2013). ב-2012 הוא יצא לסוריה שם עמד בראש מסגרת צבאית (שימש כ"אמיר" שלה) בשם **ג'נוד אלשאם**, שהתמזגה עם ג'בהת אלנצרה. על פי אתרים ג'האדיסטים באינטרנט הוא "התמחה" בשיסוף גרונות ונחשב לשיאן בתחום זה.

30. **אבו תראב הצ'צ'ני - סגן מפקד מסגרת צבאית בשם ג'נוד אלשאם**, המזוהה עם ג'בהת אלנצרה, תחת פיקודו של מסלם הצ'צ'ני.

מימין: סרטון שהופץ ברשת ובו הופיע מסלם הצ'צ'ני, מפקד ג'נוד אלשאם (אתר The Long War Journal). משמאל: אבו תראב הצ'צ'ני (מימין), סגן מפקד ג'נוד אלשאם, כשמשמאלו מסלם הצ'צ'ני (The Long War Journal).

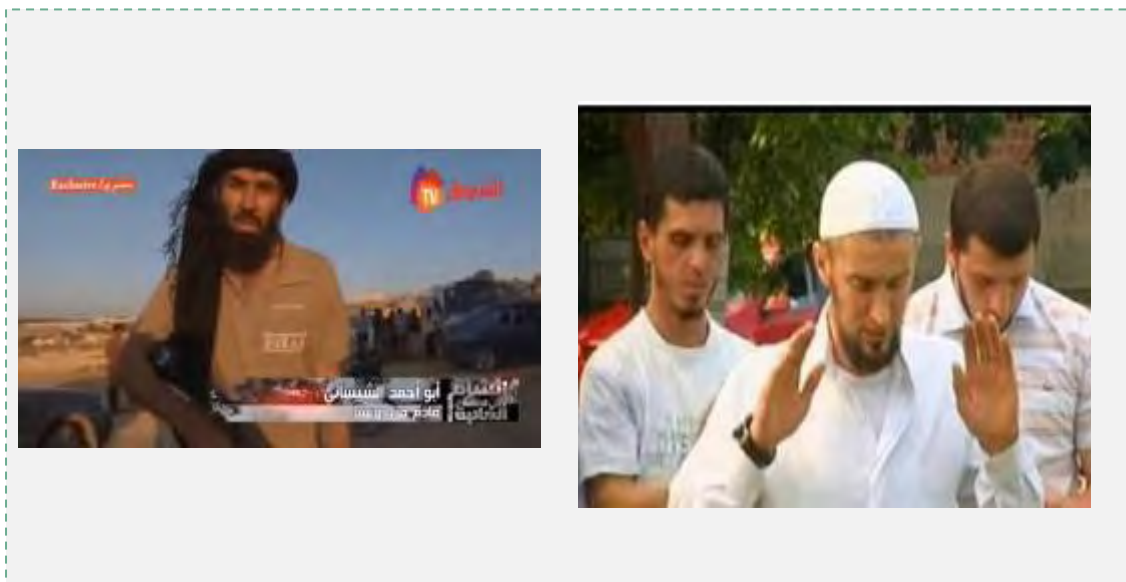
ד"ר עבדאללה מחמד אלמחיסני, איש-דת סעודי המקורב לאלקאעדה, אשר הגיע לסוריה במהלך שנת 2013, מחבק את מסלם הצ'צ'ני (אתר The Long War Journal).

32. **מחמד הצ'צ'ני או מחמד הקווקזי-** מפקד בכיר בשורות ג'בהת אלנצרה. נהרג ב-19 במרץ 2014 במהלך התקפה על הצבא הסורי בעיר לרמון (Lermon), שבצפון סוריה. עד למותו הוא עמד בראש יחידה של צבא המהגרים, שמפקדה הקודם היה סוף אללה הצ'צ'ני, אשר נהרג בתחילת פברואר 2014 (יתכן והמדובר באחראר אלשאם).

מחמד הצ'צ'ני, מפקד בכיר בג'בהת אלנצרה (במרכז) שנהרג בסוריה במרץ 2014 (The Long War Journal, 22 במרץ 2014)

33. **אבו עאא'שה אלאלבאני הצ'צ'ני** - אלבני ממוצא צ'צ'ני. שימש מפקד (אמיר) ביחידת עילית (קומנדו) של ג'בהת אלנצרה. בעבר נלחם בקוסובו. נהרג באזור הכפרי של חלב ב-20 באפריל 2013 (centerfordocumentation.com).

מימין: אבו עאא'שה אלאלבאני הצ'צ'ני (במרכז) (centerfordocumentation.com). משמאל: אבו אחמד הצ'צ'ני, (www.youtube.com). 34

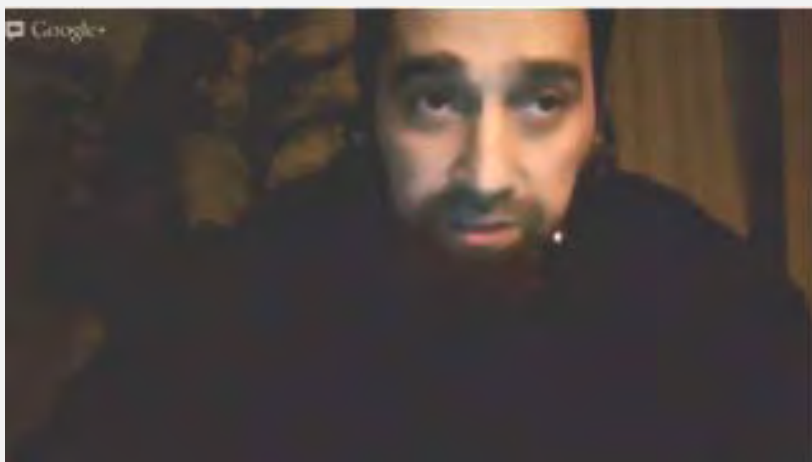
35. **רוסתם הצ'צ'ני** - לחם בשורות ג'בהת אלנצרה. ככל הנראה נהרג במהלך הלחימה (saqeralasad2.files.wordpress.com).

36. **עבדאללה הצ'צ'ני** - הצטרף לשורות ג'בהת אלנצרה. נהרג באזור הכפרי של לאד'קיה בעת שהטמין מוקש (centerfordocumentation.com).

37. **אבו אלבראא' הצ'צ'ני** - שימש כמפקד במסגרת צבאית בעלת אופי אסלאמי בשם צבא האמה (לואא' אלאמה). נהרג באדלב, שבצפון סוריה, ב-25 באוקטובר 2012 (shaghor.com).

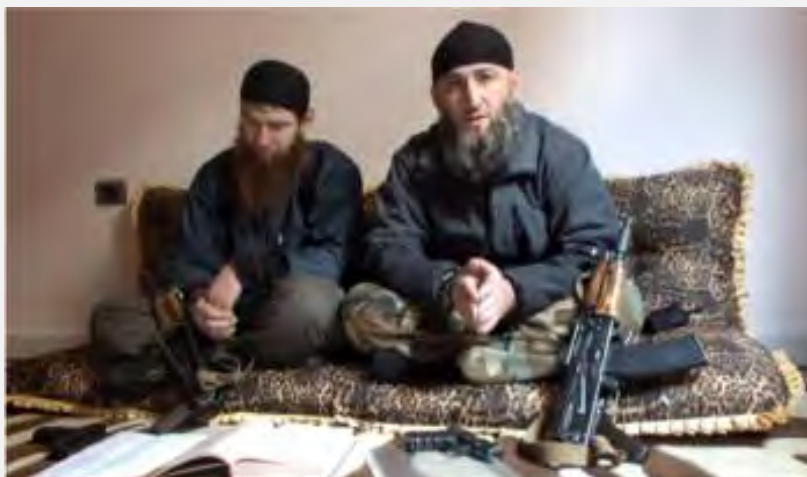
38. **אבו עבד אלרחמן הצ'צ'ני**- שימש כמפקד (אמיר) של לוחמים מהקווקז באזור חלב ככל הנראה במסגרת ג'בהת אלנצרה. נהרג באזור חלב באפריל 2013.

39. **מרעד מזאיב**- מפיק סרטים צ'צ'ני, שהצטרף ככל הנראה לצבא המהגרים. קודם לכן הוא התגורר זמן מה כפליט בשבדיה. הוא נהרג באזור חלב במאי 2013.

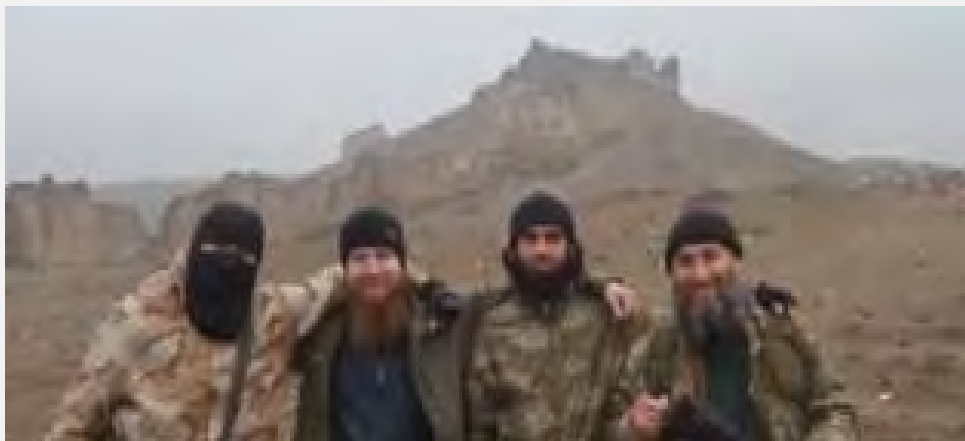

מראב מזאיב, מפיק סרטים, שהצטרף לשורות המורדים, ככל הנראה ל"צבא המהגרים" (the-war-diaries.com)

40. אבו ג'האד הצ'צ'ני – מפקד בצבא המהגרים. עבר יחד עם עמר הצ'צ'ני לשורות ארגון המדינה האסלאמית והפך לסגנו. בסרטון וידאו נראו השניים משוחחים אודות שבועת אמונים לארגון מדינה האסלאמית.

אבו ג'האד הצ'צ'ני (מימין) בסרטון שהועלה ליוטיוב, יושב לצד עמר הצ'צ'ני (youtube.com).

אבו ג'האד הצ'צ'ני (ראשון מימין), סגנו של עמר הצ'צ'ני (שני משמאל) בארגון המדינה האסלאמית בצפון סוריה (facebook.com).

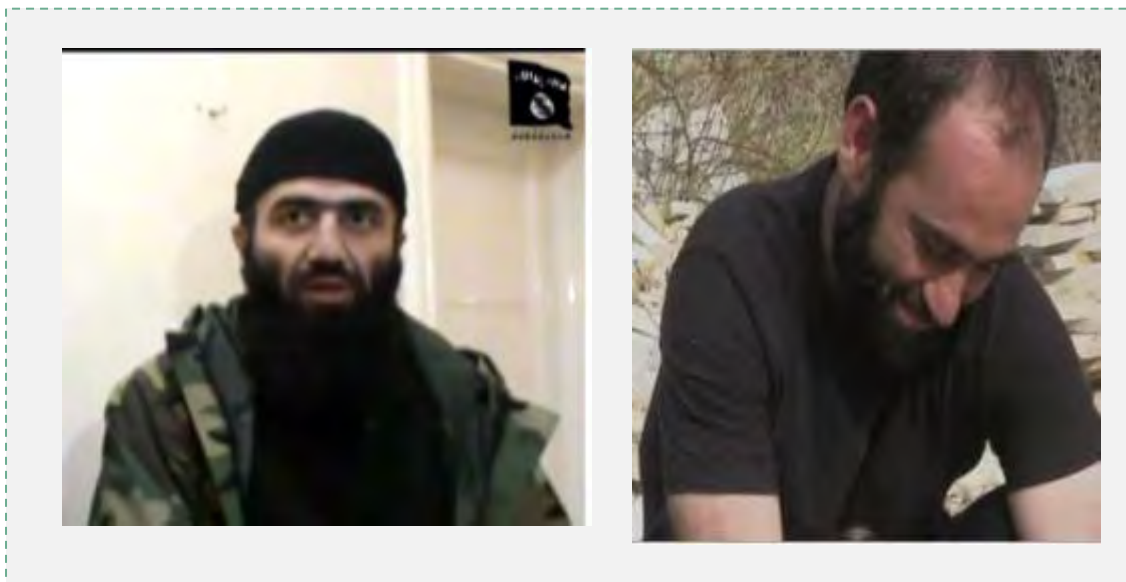
41. שיח' עבדאללה פשתונה- אחד מהמפקדים הבכירים של צבא המהגרים. יתכן והמדובר בצ'צ'ני, אשר נלחם בפקיסטאן ובאפגניסטאן. יתכן גם, כי מוצאו מפקיסטאן או אפגניסטאן, כפי שמרמז שמו (28 בפברואר 2014, The Long War Journal).

42. מהנד הצ'צ'ני - שימש כסגן המפקד הצבאי באזור חלב. צבא המהגרים הודיע ב-2 באפריל 2014 באמצעות הטוויטר, כי הוא נהרג מרסיס בחזה כתוצאה מחבית נפץ, שהושלכה ע"י חיל האוויר הסורי.

43. אבו מוסא הצ'צ'ני - הופיע בסרטון ביוטיוב רעול פנים. דיבר ערבית במבטא זר ונשמע מאיים על בשאר אלאסד (יוטיוב, 2 באפריל 2014).

מימין: אבו אלבראא' הצ'צ'ני (shaghor.com). משמאל: אבו עבד אלרחמן הצ'צ'ני (shaghor.com).

מימין: עבדאללה הצ'צ'ני, שנהרג באזור הכפרי של לאד'קיה (centerfordocumentation.com). משמאל: סיף אללה הצ'צ'ני (sadaalsham.net).

עמדת רוסיה

44. השלטונות הרוסים מודאגים מהצטרפותם של מתנדבים מאזורים מוסלמים ברוסיה (בדגש על צ'צ'ניה והקווקז) לשורות המורדים בסוריה. זאת משום שהם מודעים היטב לפוטנציאל הטרור והחתרנות הטמון בשיבתם של פעילים ג'האדיסטים בעלי ניסיון צבאי למדינות האם שלהם. לדברי אלכסנדר בורניקוב, מנהל שירותי הביטחון הפדראליים של רוסיה, רוסיה מודאגת לגבי ממעורבות לוחמים מהקווקז ואשר נלחמים תחת דגל של אלקאעדה וגופים דומים נוספים. (rbth.ru , 5 ביוני 2013). לדברי סגן שר החוץ הרוסי מיכאל בוגדנוב, סוריה והשירותים המיוחדים של רוסיה מחליפים מידע באשר לדיווחים על המצאות לוחמים זרים בסוריה, ובכלל זה בעניינם של אלו, שהגיעו מרוסיה.

עמדת הנהגת "האמירות הקווקזית"

45. תופעת המתנדבים הצ'צ'נים בסוריה עוררה (לפחות בשלביה הראשונים) דאגה מסוימת בקרב הנהגת "האמירות הקווקזית" (IK) בראשות האמיר דוקה אמרוב, המזוהה עם אלקאעדה והג'האד העולמי⁸. שכן, הנהגה זו חששה, שלמעורבות הצ'צ'נית בסוריה תהייה השפעה שלילית על המאבק הצ'צ'ני בקווקז. תגובותיה לידיעות הראשונות על מעורבות לוחמים מצ'צ'ניה בסוריה שיקפו דאגה זאת. בתחילת תהליך היציאה לסוריה הכחיש דוקה אמרוב (שנפטר בתחילת 2014), את עובדת המצאותם של פעילים צפון קווקזים בסוריה. בהמשך (אוקטובר 2012), הוא פרסם הצהרה, שבה נזף בצ'צ'נים הנלחמים בסוריה. לדבריו הוא מחשיב את אסד כאויב וכדיקטטור ומיחל לניצחון המורדים הסורים אולם הוא הצביע על כך, שהוא לא יכול להתפלל למען אלה אשר רוצים להחליף את משטר אסד במשטר הנוטה למערב. הוא אף

⁸ ב-18 במרץ 2014 אתר Kavkaz Center, המזוהה עם "האמירות הקווקזית", אישר את דבר מותו של האמיר דוקה אמרוב. "האמירות הקווקזית" הודיעה בסרט וידאו, כי עלי אבו מחמד הדגסטאני, אשר שרת כקאדי הראשי של "האמירות הקווקזית" מאז 2010, מונה כמחליפו של דוקה אמרוב (ממר"י, 22 במרץ 2014; The Long War Journal, 18 במרץ 2014). ב-3 באפריל 2014 הביע אבו מחמד אלעדנאני, דובר ארגון המדינה האסלאמית, את תנחומיו ל"אמירות הקווקזית", חיזק את ידיה, והבטיח לתמוך בה (יוטיוב, 3 באפריל 2014).

מחה על כך שכמה צ'צ'נים אשר נלחמים בסוריה אינם מזדהים עם הג'האד המתבצע בצ'צ'ניה (Chechen.org, 30 בנובמבר 2013).

46. אולם למרות החששות הללו הצטרפו מפקדים ופעילים צ'צ'נים רבים ללחימה נגד המשטר הסורי והפכו לגורם משמעותי בקרב הארגונים המזוהים עם אלקאעדה והג'האד העולמי. נוכחותם בולטת בקרב ג'בהת אלנצרה, ארגון המדינה האלסאמית, ומסגרות צבאיות מוסלמיות וג'האדיסטיות אחרות. **דומה כי, הנהגת "האמירות הקווקזית" השלימה עם תופעה זאת וכנראה גם תומכת בה ומנגד- הפעילים הצ'צ'נים הלוחמים בסוריה אינם מנסים להסתיר את זיקתם אליה (ראו צילום). ביטוי נוסף לכך ניתן למצוא בידיעה לפיה צלאח אלדין הצ'צ'ני שימש כנציג הרשמי של "האמירות הקווקזית בסוריה עד למינויו כמפקד צבא המהגרים במקומו של עמר הצ'צ'ני⁹.**

צלאח אלדין הצ'צ'ני מפקד צבא המהגרים (משמאל) ומפקד אוקראיני שכיניו עבד אלכרים האוקראיני (במרכז), כשלפניהם דגל אמירות הקווקז. הצילום נעשה בסוריה (The Long War Journal, 3 באפריל 2014)

⁹ על הסיכונים הנשקפים לרוסיה ולבטחון הפנים של ארה"ב מ"האמירות הקווקזית" ומהפעילים הקווקזים בסוריה, ראו עדותו של Bill Roggio, העורך של The Long War Journal, בפני תת-ועדה של ועדת בית הנבחרים האמריקאי לענייני בטחון פנים (The Long War Journal, 3 באפריל 2014).

אזירבייג'אן¹⁰

מאפיינים כלליים

47. ידיעות בדבר השתתפות אזרים בלחימה בסוריה הופיעו באינטרנט ובתקשורת האזרית החל מאוגוסט 2012. אומדן מספר המתנדבים האזרים, שהצטרפו לשורות המורדים בסוריה, הינו **עשרות רבות**. המתנדבים הללו משרתים כחצי שנה ואחר-כך שבים למדינתם (בדומה לנהוג לגבי מתנדבים מהמערב). נראה, כי מרבית המתנדבים האזרים משרתים בצבא המהגרים, מסגרת צבאית המזוהה עם ג'בהת אלנצרה הכוללת, זרים רבים (חלקם עברו בתחילת 2014 לארגוןמדינה האסלאמית יחד עם מפקדם עמר הצ'צ'ני).

48. באוגוסט 2012 דיווח עיתונאי צרפתי מחלב לראשונה על לוחם מאזירבייג'אן הנמצא בסוריה. הוא דיווח, כי שוחח עם צעיר אזרי במרפאה, אשר אמר לו, כי החליט להגיע לסוריה לאחר שראה שידורים בטלוויזיה אודת הנעשה בה (northcaucascaucas.blogspot.co.il, 5 במרץ 2013). **באפריל 2013 נמסר על כשלושים אזרים**, שנהרגו בקרבות בסוריה. דובר משרד החוץ של אזירבייג'אן אמר, כי הם יעשו מאמצים לזהות את ההרוגים, שנטען, כי הם אזרחי אזירבייג'אן (en.pap.az, 3 באפריל 2013).

49. על פי הדיווחים בתקשורת זהו 41 **אזרים הלוחמים בסוריה, שלושים מהם נהרגו** (28 בינואר 2014, jihadology.net). בתחילת אפריל 2014 דיווחו כלי תקשורת אזרים, כי רווחות שמועות ש-12 ג'האדיסטים אזרים נהרגו בסוריה. אחר מההרוגים, אזרי בשם **נג'את אשורלי** (Nijat Ashurli), היה מפקד בכיר בצבא המהגרים (The Long War Journal, 2 באפריל 2014).

50. למרות שאזירבייג'אן הינה מדינה בעלת רוב שיעי, ולמרות שהקיצוניות הדתית במדינה זו הינה תופעה שולית, ניכרת נוכחותם של פעילים אזרים בזירות לחימה ג'האדיסטיות באפגניסטאן, בצפון הקווקז ועתה גם בסוריה. מוצאם של הפעילים, שהצטרפו ללחימה בסוריה הינו מערים, שמהם באו לוחמי ג'האד שלחמו בצ'צ'ניה או באפגניסטאן, או מאזורים שבהם התבצעה פעילות אנטי-טרוריסטית ע"י השלטונות האזרים. על פי האתר Jihadology (28 בינואר 2014) מוצאם של האזרים הלוחמים בסוריה הינם מבאקו, Sumqayit וערים קטנות בצפון אזירבייג'אן.

מידע אודות מתנדבים אזרים

51. **חסין קאזלי** - ב-19 באוקטובר 2012 דווח, שחסין קאזלי, אזרח אזירבייג'אן, נהרג במהלך לחימה בחלב. שמו הופיע גם ברשימת ההרוגים הזרים, שהגישה סוריה למועצת הביטחון. אין ודאות שקאזלי הינו אזרי ויתכן שהוא תורכי שלא זוהה. הידיעה אודותיו פורסמה גם בתקשורת האזרית אך לא זכתה לתהודה (northcaucascaucas.blogspot.co.il, 5 במרץ 2013).

¹⁰ בפרק על אזירבייג'אן נעזרנו במאמר שהופיע ב-Jihadology: "Azerbaijani foreign fighters in Syria", by North :Caucasus Caucasus (28.1.2014).

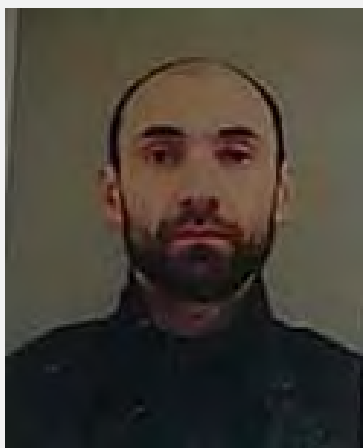
52. **ארז קנג'רלי** - ב-30 בנובמבר 2012 פרסמה סוכנות הידיעות האזרית שקנג'רלי נהרג במהלך ספטמבר 2012. אימו של קנג'רלי מסרה, שהיא קיבלה שיחת טלפון בה הודיעו לה שבנה נהרג. היא דיווחה, שבנה עזב לסוריה במחצית שנת 2012, יחד עם קבוצת צעירים. ככל הידוע משמר הגבול האזרי עזר בשנת 2008 את קנג'רלי וכמה אזרים נוספים בגבול אזירביג'אן-איראן. לאחר ששבו מאפגניסטאן/פקיסטאן. לאחר שאנשי הקבוצה ריצו מאסר של כמה שנים בכלא שוחרר קנג'רלי בתחילת 2009, יצא לסוריה שם נהרג (הערה: יתכן שקאזלי וקנג'רלי הם אותו אדם ואשר שמו שובש בשל תרגום שגוי לערבית) (northcaucascaucas.blogspot.co.il, 5 במרץ 2013).

53. **אבראהים אלאזרי** - ב-22 באוקטובר 2012 פרסמה רשת חברתית ג'האדית את תמונתו של לוחם, שנטען שנהרג באדלב באוקטובר 2012. המדובר ככל הנראה כאברהם אלאזרי (northcaucascaucas.blogspot.co.il, 5 במרץ 2013).

54. **אבו אלחרית'** - ב-11 בינואר 2013 ראיין כתב מחלב לוחמים זרים. בין היתר ראיין הכתב אדם שהזדהה בשם אבו אלחרית', בן 27 מאזירביג'אן. הוא חבש במהלך הראיון מסכת סקי על פניו ומצחו היה עטור בסרט ג'האדי שחור. לדבריו זוהי הפעם הראשונה שהוא משתתף בלחימה (northcaucascaucas.blogspot.co.il, 5 במרץ 2013).

55. **אבו רזק אלאזרי** - ב-25 בפברואר 2013 דף פייסבוק של ג'בהת אלנצרה בשפה התורכית העלה שתי תמונות של אדם שזוהה כאבו רזק אלאזרי, אשר נטען כי נהרג בסוריה. בתגובות לדף מסרו המגיבים כמה פרטים נוספים. נאמר, כי הוא **מהעיר סומקייט**, העיר השלישית בגודלה באזירביג'אן. בתגובות אחרות נמסר, שהוא נלחם בעבר באפגניסטאן. על פי אתר חדשות מקומי הגיעו כמה לוחמים שנלחמו בצפון הקוקז ובאפגניסטאן/פקיסטאן מאותה עיר (northcaucascaucas.blogspot.co.il, 5 במרץ 2013).

56. **זור אסלאמוב** - בן 37, אב לשלושה ילדים מהעיר Qusar, שבצפון אזרביג'אן. רישיון הנהיגה שלו צולם והופץ ברשתות החברתיות. שמו נכלל גם ברשימה של "טרוריסטים זרים", שנהרגו בקרבות שהועלתה לפייסבוק על ידי קבוצות התומכות באסד. למשפחתו אמר, שהוא יוצא לעבוד בתורכיה. הוא בילה שנתיים קודם לכן בכלא באפגניסטאן (או בפקיסטאן) כאשר ניסה להצטרף לכוחות הלוחמים שם. לאחר שריצה את עונשו הוא גורש לרוסיה אבל במקום זאת הוא הצליח הגיע לסוריה. ב-9 בספטמבר 2012 פורסמה בפורום ג'האדי באינטרנט תמונה של לוחם אזרי, שנטען, כי נהרג בחלב. יתכן שזהו זור אסלאמוב.

זאור אסלאמוב (Zaur Islamov), שנהרג באזור חלב ב-9 בנובמבר 2012 (twicsy.com).

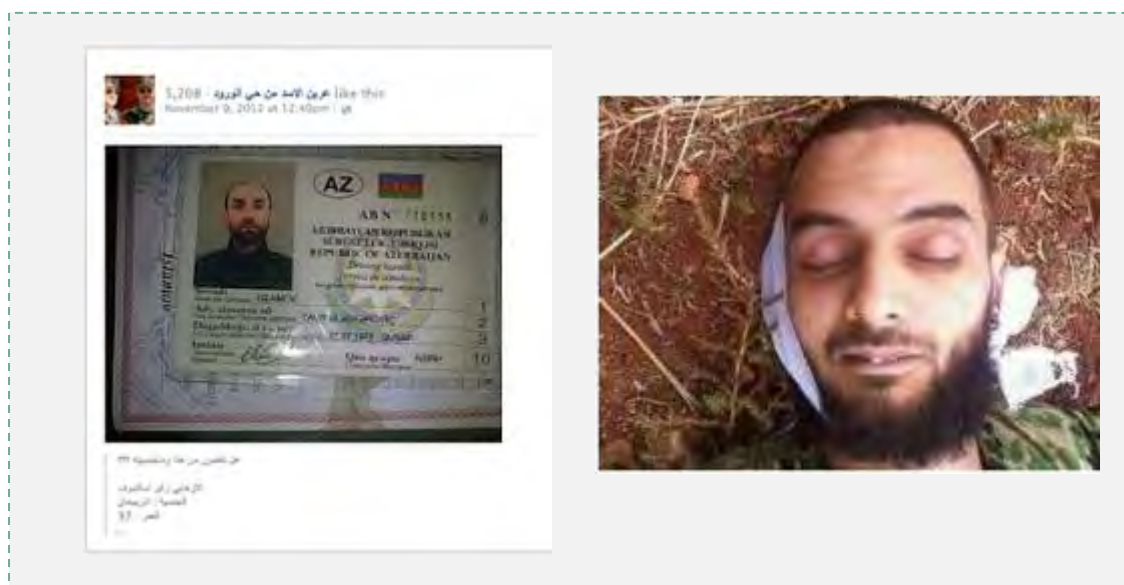
הרוג המכונה עבד אלרזק אלאזרי (northcaucasuscaucus.blogspot.co.il), 5 במרץ 2013

57. **אבו יחיא אלאזרי** - נהרג בקרב בסוריה כשנלחם בשורות צבא המהגרים בפיקודו של עמר הצ'צ'ני. על פי מקורות מצבא המהגרים התקיימה בה **יחידה אזרית**, אשר פקד עליה **אבו יחיא**. על פי אתר אינטרנט ג'האדיסטי נהרג אבו יחיא ב-13 בספטמבר 2013 בחמאה בעת תקיפת חיל האויר הסורי (APA TV, 16 בספטמבר 2013).

עמר הצ'צ'ני מפקד צבא המהגרים (משמאל) עם אבו יחיא האזרי, אשר נהרג בספטמבר 2013 בחמאה (טוויטר).

58. **אבו זוביר** –נהרג בקרבות באדלב (en.pap.az, 3 באפריל 2013).

מימין: המכונה אבו זביר, נהרג בקרבות באדלב (<http://en.apa.az>, 3 באפריל 2013). משמאל: רישיון נהיגה של הרוג מאזרביג'אן (northcaucasuscaucus.blogspot.co.il, 5 במרץ 2013).

59. **Nijat Hacizade** – נער בן 18, שהפסיק לימודיו באוניברסיטה בקפריסין, יצא לסוריה ונהרג בינואר 2014.

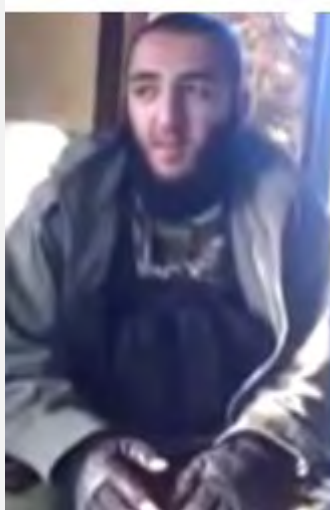
60. **Rahman Shikhaliyev** - מתאגרף מקצועי למחצה מ-Sumqayit, שנהרג בקרבות בין ארגון המדינה האסלאמית לצבא סוריה החופשי.

61. **Najaf Karimov** - נער בן 14, שאביו אימץ את הזרם הסלפי. בקיץ 2013 יצא האב לסוריה יחד עם כל בני משפחתו (Jihadology.net).

62. **Anar Mahmudov** – נלחם חצי שנה בסוריה ושב לביתו (Jihadology.net).

לוחם אזרי בשם רשאד ממדוב (Rashad Mammedov), שנהרג נהרג בסוריה בספטמבר 2013, בטקס ההכרזה על הקמת צבא המהגרים (מסומן בעיגול. זוהה על-ידי אביו, שראה את הסרטון). בטקס הופיעו אזרים נוספים בסמוך לעמר הצ'צ'ני, מפקד צבא המהגרים, ביניהם אבו יחיא אלאזרי (jihadology.net).

ראוף ח'לילוב נלחם בסוריה ונהרג בשלהי 2013 (youtube.com)

דגסטאן

63. להערכתנו מצויים בסוריה **קרוב לעשרים** פעילים מדגסטאן.

64. בסרטון וידאו, שהועלה לרשת ב-6 בינואר 2014, הושמעה הצהרה של **רג'אב אבו יוסף**, ככל הנראה פעיל מדגסטאן, שלחם בעבר בקווקז. בהצהרה מבקש אבו יוסף מהוריו שלא להצטער או לכעוס על שבחר להיות לוחם ג'האד, משום שבשל כך הוא יגיע לגן עדן. בסוף סרטון הוידאו נראתה גופה, ככל הנראה של הדובר, מונחת על שולחן (ממר"י, 22 בינואר 2013).

65. בהודעתו ציין אבו יוסף כי "אויבינו", מנהיגי רוסיה ודגסטאן, משקרים כשהם מעמידים פנים כאילו ברצונם לכפות חוק וסדר. הוא הוסיף, כי מנהיגים אלו הינם שקרנים והחברה, שבראשה הם עומדים, הינה "חברה חולה". לדבריו הוא חש עצמו סוף-סוף חופשי בשדה הקרב של הג'האד משום שהוא אינו תלוי יותר ב"אויבי אללה", אותם הוא מדמה לחיות טרף (ממר"י, 22 בינואר 2013).

רג'אב אבו יוסף (ממר"י, 22 בינואר 2013)

66. **אח'באר שאם**, אתר אינטרנט בשפה הרוסית, התומך בצבא המהגרים, דיווח כי שלושה לוחמים זרים שבראשם עמדו מפקדים מהקווקז, נהרגו בלחימה בסוריה. השלושה הם **אבו חוריה הקזחי**, **אבו אחמד הטג'יקי ואסמאעיל הדגסטאני**. לא נמסר תאריך מותם. השלושה לחמו במסגרת צבא המהגרים. אבו אחמד הטג'יקי נלחם במסגרת יחידה הקרויה "חטיבת האמירות הקווקזית" (The Long War Journal, 4 באפריל 2014).

שלושה מפקדים, שעל מותם דווח בתחילת אפריל 2014: אבו חוריה הקזחי, אבו אחמד הטג'יקי ואסמאעיל הדגסטאני (The long war journal, 4 באפריל 2014)

סלמאן אלבלע'ארי מדגסטאן, נהרג בסוריה (<http://www.muslim.net>, 27 בפברואר 2013)

عبد الرحمن الداغستاني, נהרג בסוריה (alplatformmedia.com).

פעיל המכונה מראד, שמוצאו מדרום דגסטאן, נהרג בסוריה (alplatformmedia.com).

האדם שקטע ראשיהם של שני נוצרים בסוריה בכפר אלע'סאניה ב-23 ביוני 2013 (תועד בסרטון). כנראה מדובר בפעיל המכונה אבו אלבנאת מדגסטאן, ששימש כשוטר במדינה, אך הסתבך עם המשטר בשל קשריו עם גורמים ג'האדיסטים (kavkazcenter.com).

קירגיסטאן וטג'קיסטאן

מאפיינים כלליים

67. מספר המתנדבים מקירגיסטאן הינו לפחות 17. כמו כן יצאו לסוריה מתנדבים בודדים מטג'קיסטאן. נראה, כי מרביתם חזרו למדינותיהם אולם כמה מהם נהרגו בסוריה. ראש סוכנות הביטחון הלאומי של טג'קיסטאן הודיע ב-23 במאי 2013, ששלושה אזרחי המדינה נהרגו בלחימה בסוריה. הוא לא פירט לגבי נסיבות מותם אך דיבר באופן כללי על הסכנה של צעירים, אשר עוברים תהליך הקצנה בעת לימודיהם בבתי ספר מוסלמים מחוץ למדינה.

68. במחצית הראשונה של שנת 2013 יצאה קבוצה של צעירים מקירגיסטאן לתורכיה על מנת לחצות את הגבול לסוריה ולהצטרף למורדים. לדברי מנהיג מוסלמי, אשר מכיר את חברי הקבוצה, הם נהגו להתפלל במסגד שהוא עומד בראשו. לדבריו הם שיקרו למשפחותיהם ואמרו, שהם יוצאים לרוסיה. עוד הוא טען, כי במסגד לא דובר לעולם על סוריה או על ג'האד וכי ההחלטתם לצאת לסוריה הייתה עצמאית. (iwpr.net, 28 ביוני 2013).

69. קבוצת תושבי קירגיסטאן, אשר יצאה לסוריה, שבה לסוריה במאי 2013. לדברי מומחים יצאו 17 אנשים במהלך החודשים מרץ אפריל 2013. נראה, כי הקבוצה גויסה על ידי חבר מרוסיה, שעשה שימוש באינטרנט כדי לשלוח להם מידע אודות האירועים בסוריה. ככל הנראה הם מימנו בעצמם את הנסיעה וכי הקבוצה הונעה על ידי אידאליזם ולא על ידי כסף (iwpr.net, 28 ביוני 2013).

70. במאי 2013 מסרה ועדת המדינה לביטחון לאומי בט'ג'יקיסטאן, שאזרחים ט'ג'יקים קיצוניים דתיים נלחמים בסוריה לצד קבוצות האופוזיציה הסוריות אבל מספרם המדויק אינו ידוע. טג'יקים אלו מקבלים אימון מיוחד מחוץ למדינה ומועברים לסוריה דרך מדינה שלישית (pewssa.tj, 28 במאי 2013). שר החוץ אישר אף הוא את המידע (סוכנות הידיעות Asia-Plus, 26 באוקטובר 2013).

מידע אודות מתנדבים מקירגיסטאן ומטג'יקיסטאן

71. **A Dzhahalalov** - בן 35, תושב קירגיסטאן. יצא להלחם בסוריה ושב לארצו (eng.24kg, 24 במאי 2013).

72. **Tashbaltayev** - בן 29 תושב קירגיסטאן. יצא להלחם בסוריה ושב לארצו (eng.24kg, 24 במאי 2013).

73. **אבו אחמד הטג'יקי** – דווח על מותו בתחילת אפריל 2014 בשורות צבא המהגרים. שימש כמפקד ביחידה המורכבת מבני הקווקז (צילום ראו פרק דגסטאן).

74. ב-26 ביוני 2013 הודיעה ממשלת טג'יקיסטאן, ששלושה סטודנטים טג'יקים, נהרגו בלחימה לצד המורדים בסוריה. לא נמסרו פרטים אודות נסיבות מותם (www.lignet.com, 27 ביוני 2013).

עמדת השלטונות

75. **הרשויות בטג'יקיסטאן** חוששות שבני נוער טג'יקיים, הלומדים בבתי ספר מוסלמים קיצוניים במדינות אחרות, מושפעים מהטפה ואינדוקטרינציה מוסלמית של המורים ומגויסים על ידי קבוצות טרור לשם לחימה בסוריה ובמקומות נוספים (www.lignet.com, 27 ביוני 2013). דובר ועדת הביטחון הלאומית של טג'יקיסטאן אמר, שבשנים האחרונות הם הצליחו להחזיר כ-2,000 צעירים מבתי ספר מוסלמים ברחבי העולם (www.rferl.org, 24 במאי 2013).

76. **בקירגיסטאן** השכנה ננקטו צעדים על מנת למנוע מאזרחים להשתתף בלחימה בסוריה. לדברי פקידים רשמיים שני אזרחים קירגיזים. שנלחמו לצד המורדים, הובאו חזרה מסוריה על ידי שירותי

הביטחון הקירגיזיים. השלטונות מנסים לעקוב אחר תהליך הגיוס שלהם. והמדינה מזהירה את התושבים מפני תועמלנים דתיים קיצוניים (eng.24kg, 24 במאי 2013). המנהיג הרוחני של המוסלמים במדינה התבקש להתמקד במניעת תעמולה אסלאמית קיצונית בקרב הנוער. (www.rferl.org, 24 במאי 2013).

77. בספטמבר 2013 דווח, כי כוחות הביטחון של קירגיסטאן עצרו שלושה פעילים, שנשלחו מסוריה לקירגיסטאן במטרה לבצע פעולת טרור. הקבוצה כוללת אזרח מקזחסטאן ושני אזרחי קירגיסטאן. השלושה **השתתפו בלחימה בסוריה**. במהלך החקירה נמצא שהקבוצה נשלחה מסוריה לקירגיסטאן להכין ולבצע פעולות טרור (ערוץ הטלוויזיה הקירגיזי Ala Too, 16 בספטמבר 2013).

קזחסטאן

78. בערוץ הטלוויזיה המקומי שודר סרט דוקומנטרי לפיו **יותר מארבעים צעירים** מהעיר Zhezkazgan, שבקזחסטאן כולל אנשי עסקים גדולים, יצאו להלחם בסוריה. הסרט מתעד את תהליך גיוסם ויציאתם לסוריה (Khabar Television קזחסטאן, 24 באוקטובר 2013).

79. בתחילת אפריל 2014 דווח על מותו של **אבו חוריה הקזחי**, מפקד בצבא המהגרים (צילום ראו פרק דגסטאן).

פקיסטאן

מאפיינים כלליים

80. פעילי ארגון הטליבאן הפקיסטאני יצאו לסוריה על מנת להילחם במשטר הסורי. על מימדי התופעה קיימות ידיעות סותרות. **האומדנים לגבי המתנדבים מפקיסטאן נעים בין עשרות רבות לבין 100-150 מתנדבים**. כלי התקשורת הפקיסטאנים דיווחו בספטמבר 2013 **על כשלושים גופות של לוחמים פקיסטאנים, שנהרגו בסוריה והוחזרו לפקיסטאן (ctcu.usma.edu)**. התבטאויות של מנהיגים בטליבאן הפקיסטאני, כי הם שיגרו לסוריה מאות רבות של לוחמים העומדים לשחרר את הסונים מהדיכוי העלוי, נראות לנו מוגזמות ונראה, כי הם נועדו לצרכים תעמולתיים. בנוסף לכך שוגרו לסוריה פעילים מטעמו של ארגון טרור פקיסטאני אנטי-שיעי בשם **לשכרי-ג'אנגווי**, בשיתוף פעולה עם הטליבאן.

81. על פי כמה דיווחים הגיעה קבוצה ראשונה של לוחמי טליבאן פקיסטאנים לסוריה במחצית הראשונה של 2013 **והקימה בה מרכז פיקוד ושליטה**, שנועד לרכז את הפעילות המבצעית לצד המורדים הסוריים (dawn.com, 16 ביולי 2013). בכיר בארגון הטליבאן אישר את הקמתו של בסיס בסוריה ואמר, כי הלוחמים נשלחו **על פי בקשה של המפקד המבצעי של אלקאעדה בסוריה אבו עמר אלבע'דאדי** (הערה: הכוונה כנראה לאבו בכר אלבע'דאדי, העומד בראש ארגון המדינה האסלאמית בעיראק ובאלשם, השלוחה הסורית של אלקאעדה בעיראק). לדבריו ביקש אל בע'דאדי מהטליבאן הפקיסטאני להיות חלק מלוחמי הג'האד העולמי (dawn.com, 16 ביולי 2013).

82. פעיל טאליבן בשם **מחמד אמין**, שהציג את עצמו כמתאם מטעם הבסיס הסורי של הארגון, אמר שבינואר 2013 **הוקם משרד בסוריה באישור הטאליבן** בסיוע של לוחמים מאפגניסטאן ממוצא מזרח תיכוני, שעברו לסוריה בשנים האחרונות. לדבריו איישו את המשרד (לאחר הקמתו) לפחות 12 מומחים ללוחמה וטכנולוגיית מידע, שתפקידם היה להעריך את צרכי הג'האד הסורי. המשרד העביר מידע אודות העימות בסוריה לפקיסטאן (BBC, 12 ביולי 2013). לדבריו נועד הבסיס לתאם את המבצעים המשותפים עם הלוחמים הסורים (ctc.usma.edu, 24 בספטמבר 2013).

83. על פי מפקד הטאליבן עבד אלרשיד עבאסי **נמצאים בסוריה כבר 120 לוחמים**. לדבריהם **קבוצה נוספת של 150 לוחמים אמורה הייתה להגיע לסוריה**. הוא גם אמר שהוא ביקש ממנהיגים מקומיים במחוזות השונים של פקיסטאן לגייס פעילים המוכנים לצאת לסוריה וצעירים רבים נרשמו (CNN, 25 ביולי 2013)¹¹. מנגד טען **מולא עומאר**, מנהיג הטליבאן האפגאני, שהתמקם בפקיסטאן, כי לא אושרה השתתפות לוחמי טליבאן בקרבות בסוריה. זאת, משום שלארגון סדרי עדיפויות דחופים יותר שכן כוחות כופרים מ-34 מדינות ובראשן ארה"ב נמצאים על אדמת אפגניסטאן. מפקד אחר מ-Miranshah שבצפון מזרעוטאן (מוקד כוח חשוב של הטליבאן הפקיסטאני) טען, כי לוחמי טליבאן הגיעו לסוריה על דעת עצמם. מפקד אחר טען שמדובר בעיקר בלוחמים צ'צ'נים, אוזבקים וערבים של הטליבאן (סוכנות הידיעות הצרפתית, 16 ביולי 2013).

84. הפעילים הפקיסטאנים מגיעים לסוריה בדרכים שונות. רבים מהם מגיעים למפרץ הפרסי בדרך הים ומשם בדרך היבשה לסוריה. אחרים טסים מפקיסטאן למדינות שונות (ובכלל זה סרי לנקה, בנגלדש, מעא"מ וסודאן) ומשם הם מגיעים לסוריה. המימון להגעתם מגיע ממקורות שונים במעא"מ ובחריין. בסודאן שוהות כמה משפחות של מתנדבים שיצאו לסוריה (www.timesforisrael.com, 14 ביולי 2013). דווח, **כי כשבעים לוחמים, נשלחו לסוריה בקיץ 2013** על ידי רשת הפועלת בשיתוף פעולה בין **הטליבאן לבין ארגון לשכר-י-ג'אנגווי**. בידיעה אחרת נמסר על **100-150 פעילים**, שנשלחו ע"י רשת זאת. נמסר, כי הלוחמים הללו מגיעים מחלקים שונים של פקיסטאן כולל מהעיר קראצ'י. דווח, כי בראש הרשת המשגרת את הלוחמים לסוריה עומד פעיל לשעבר של ארגון לשכר-י-ג'אנגווי בשם **אסאמה עת'מאן ע'אני** (www.timesforisrael.com, 14 ביולי 2013; ctc.usma.edu, 24 בספטמבר 2013).

85. משמעות השם **לשכר-י-ג'אנגווי** (Lashkar-e-Jhangvi) בשפת האורדו הינה **צבא ג'אנגווי**. זהו ארגון פקיסטאני מוסלמי-סוני קיצוני, אשר הוקם בשנת 1996 ע"י כמה פעילים רדיקלים, שפרשו מהארגון הפקיסטאני **סיפאה-י-סאחאבה** (קרי, **צבא הצחאבה**, חבריו של הנביא מחמד). צבא הצחאבה הינו ארגון שהוקם בשנת 1985 ע"י איש דת פקיסטאני בכיר בשם מולאנא חאק נאוואז ג'אנגווי, **כמפלגה פוליטית מקומית בעלת אופי אנטי-שיעי מובהק**.

¹¹ העיתון הפקיסטאני בשפה האורדו **Roznama Ummat** דיווח ב-22 במרץ 2014, כי כ-4,000 פקיסטאנים המשתייכים לטאליבן, בכלל זה טאליבאן הפנג'בי (Punjab Taliban), הגיעו לסוריה (על פי דו"ח ממר"י מה-29 במרץ 2014). מספר זה נראה לנו מוגזם ביותר.

86. מאז הקמתו **פעל ארגון לשכר-י-ג'אנגווי באלימות נגד השיעים בפקיסטאן**, הוא גם **ביצע טרור אישי נגד בכירים בממשל הפקיסטאני** בטענה, שהם אינם מקדמים את הפיכת פקיסטאן לח'ליפות אסלאמית ומגינים על השיעים. פעולותיו גרמו למותם של כמה מאות פקיסטאנים. בשנת 1999 ניסה הארגון להתנקש בחיי ראש ממשלת פקיסטאן דאז נאוואז שריף (הניסיון נכשל). כמו כן טענה ממשלת פקיסטאן, שהוא היה מעורב בניסיון התנקשות (שהצליח), בחיי בנאזיר בוטו, ראש ממשלת פקיסטאן, ב-27 בדצמבר 2007. בראש הארגון עומד כיום **מאליכ אסחאק** (Malik Ishag) והוא מונה כ-300 פעילים. הוא מוגדר כארגון טרור ע"י ממשלת פקיסטאן מאז אוגוסט 2001 וע"י ארה"ב מאז 2003. הארגון מקיים קשרים עם ארגוני טרור אסלאמיים שונים, כגון: הטאליבאן, אלקאעדה, התנועה האסלאמית של אוזבקיסטאן (IMU) וחרכת אלמג'אהדין ("תנועת המג'אהדין") הפועלת בקשמיר נגד צבא הודו.

מידע אודות מתנדבים פקיסטאנים

87. לוחם המזחה עצמו בשם **סלימאן**- בעבר נלחם נגד המיעוט השיעי בפקיסטאן. יצא לסוריה להצטרף למורדים. לדבריו הלחימה שם תסייע לו להגיע לגן העדן. לדבריו הוא מהווה אחד ממספר גדל והולך של לוחמים, שעזבו את פקיסטאן לשם לחימה בסוריה במחצית הראשונה של 2013 (www.timesforisrael.com, 14 ביולי 2013).

88. בסוף 2013 נהרג בסוריה פעיל ג'האד פקיסטאני בשם **Ustad Salah** המכונה **עבד אלפקיסטאני**. ההרוג היה מנהל טכני של אתר ג'האדיסטי, אשר הפסיק לפעול (Jihadpakistan.TK) (ממר"י, 14 בדצמבר 2013).

עמדת השלטונות

89. דובר משרד הפנים הפקיסטאני עמר חמיד חאן, הצהיר, **שהרשויות בפקיסטאן מכחישות את הידיעות לפיהן לוחמים פקיסטאנים עזבו את המדינה לסוריה**. מנגד, שלושה קציני מודיעין פקיסטאניים המשרתים בגבול עם אפגניסטאן מסרו שהלוחמים, שעזבו לסוריה הינם מקרב אלקאעדה, ארגון הטאליבאן וקבוצת לשכר-י-ג'אנגווי (www.timesforisrael.com, 14 ביולי 2013).

אפגניסטאן

90. להערכתנו **אפגנים בודדים** בלבד נלחמים בסוריה. למתנדבים ממוצא אפגני ניתן להוסיף ערבים/מוסלמים שנלחמו באפגניסטאן ("בוגרי אפגניסטאן"), שאינם אפגנים במוצאם, אשר שמספרם אינו ידוע. טענת דוברי המשטר הסורי, לפיה בסוריה נהרגו מאות לוחמים מאפגניסטאן, נראית לנו מוגזמת ומגמתית ונועדה להערכתנו לצרכים תעמולתיים (הצגת המורדים כטרוריסטים)¹².

91. בפברואר 2013 מסר דובר משרד החוץ של אפגניסטאן במסיבת עיתונאים, ששלושה אפגניים נהרגו בסוריה. לדבריו שגרירות אפגניסטאן בירדן מטפלת בנושא (www.bakhtarnews.com.af), 4 בפברואר 2013).

92. העיתון הלבנוני **אלספיר** דיווח, כי כמה חודשים לאחר פרוץ המשבר הגיעה לסוריה קבוצת **אפגאנים ערבים**. הבכיר שבהם היה **שיח' עבד אלואחד** המכונה **נץ הג'האד**, שהתבסס בלאד'קיה והקים מסגרת צבאית, שבאמצעותה גייס בכירי ג'האד בולטים באפגניסטאן. בקרב הפעילים הללו היו בעלי נסיון של יותר מ-25 שנים בלחימה באפגניסטאן, בוסניה, צ'צ'ניה ועיראק. אחד מהבכירים שהצטרפו לקבוצה זאת היה **עאדל אלעתיבי** המכונה **נג'ם אלדין אאזאד**, אשר נלחם באפגניסטאן לצידו של אסאמה בן לאדן. בכיר נוסף היה **פאיז אלמתעב**, ידידו הקרוב של בן לאדן (אלספיר, 3 בדצמבר 2013).

אינדונזיה

93. באינדונזיה מתקיימת פעילות להבעת סולידאריות עם המתקוממים המוסלמים בסוריה, ע"י ארגונים מוסלמים רדיקלים. בעיר סולו נערכה ב-9 ביוני 2013 הפגנת סולידאריות בהשתתפות כמאה בני אדם. פעיל **מקבוצת אנצארללה** אמר, שההפגנה התקיימה **כמענה לקריאה של אימן אלט'והארי, מנהיג אלקאעדה, לסייע להפלת משטרבשאר אלאסד**. בנאומים, שנישאו במהלך ההפגנה טענו המארגנים, **שהם מוכנים לשלוח חמישים צעירים להילחם בסוריה נגד משטר אסד** (prisonerofjoy.blogspot.co.il, 9 ביוני 2013).

94. ב-31 בינואר 2014 דיווח כתב הניו יורק טיימס בג'קרטה על פעילים אינדונזים, אשר הצטרפו ללוחמים בסוריה. **Sidney Jones**, מנהלת מכון מחקר בג'קרטה (Institute for Policy Analysis), שהסתמכה על משרד החוץ האינדונזי, העריכה את מספר הפעילים הללו **בלפחות חמישים**, אשר **החלו להגיע לסוריה דרך תורכיה מאז 2012**. המדובר באומדן כללי בלבד (a guesstimate) אולם הערכה היא, כי מספר זה עלול לעלות.

¹² לטענת בכירים סוריים לפחות 500 לוחמים מאפגניסטאן נהרגו בעימותים עם הכוחות הסוריים בשבוע הראשון של אוגוסט 2013. לדבריהם רבים מהלוחמים הנלחמים עתה בסוריה נלחמו בעבר נגד ארה"ב באפגניסטאן (kleinonline.wnd.com), 2 באוגוסט 2013).

95. על פי Sidney Jones קיימת עתה באינדונזיה דאגה, שהפעילים הללו ישובו לאינדונזיה ויעניקו תנופה מחדשת להנהגת התנועה הג'האדיסטית החלשה. דאגה נוספת היא, שאיסוף התרומות ויציאת המתנדבים לסוריה עלולים לחזק קבוצות קיצוניות, כגון **הג'מאעה אסלאמיה** (Jemaah Islamiya, JI). דבריה כוונו להתארגנות טרור דרום אסיאתית, הקשורה לאלקאעדה, אשר ביצעה את הפיגוע באי באלי ב-2002, כחלק מגל פגועי טרור, שבוצעו בשנים 2002-2009. היא הוסיפה, כי **הג'מאעה אסלאמיה, שנחלשה לאחר חשיפת פיגועי הטרור ב-2007, ניצלה את התשתית שלה כדי לשלוח לוחמים לסוריה, ובשל כך היא הגבירה את היוקרה שלה באינדונזיה. לכך, לדבריה, עלולות להיות לכך משמעות ארוכות טווח.**

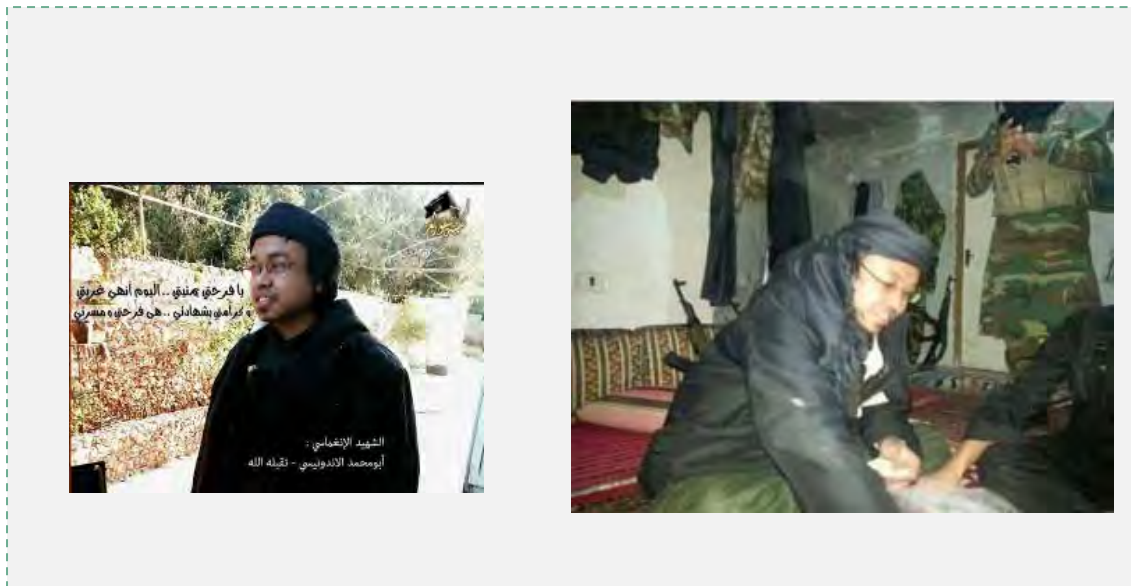
96. על פי דו"ח מכון המחקר האינדונזי מעורבות לוחמים אינדונזים בלחימה בסוריה התבצעה ברובה לאחר, שאינדונזי מהאי בורנאו בשם **ריזא פרדי (Riza Fardi)** המכונה אבו מחמד האינדונזי, שנהרג בסוריה ב-2013 (ראו להלן). הדו"ח הוסיף, כי ריזא פרדי הינו בוגר מוסד חינוכי, אשר הוציא מתוכו טרוריסטים רבים. מייסד המוסד הינו איש דת רדיקלי בשם **אבו בכר בשיר** הנמצא במאסר לאחר שהורשע בטרור. אבו בכר בשיר הינו מנהיג ("אמיר") ארגון אסלאמי ג'האדיסטי המזוהה עם אלקאעדה בשם **אנצאר אלתוחיד**, הארגון קשור לג'מאעה אסלאמיה הפועלת באינדונזיה. ב-2 באפריל 2014 פירסם אבו בכר בשיר הודעה מהכלא, בה הביע הזדהות עם לוחמי הג'האד בסוריה וקרא לסייע להם. בהודעתו הוא ציין: "אנחנו עושים כל שביכולתנו לעזור לכם. אני, הנמצא בכלא אינדונזי ואבו מחמד אלמקדסי [מראשי האידיאולוגים של האסלאם הקיצוני האסור בירדן], שיח' אימן אלט'ואהרי, המבוקש על ידי האויב, וכל המוסלמים, לא נשכח אתכם. אתם האחים שלנו ותהיו תמיד בראש מעיינינו ותזכו לתמיכתנו" (jihadology.net).

מנהיג אנצאר אלתוחיד באינדונזיה אבו בכר בשיר (jihadology.net).

97. **ריזא פרדי**, המכונה אבו מחמד האינדונזי, פעל בסוריה במסגרת צבאית ג'האדיסטית המזוהה עם אלקאעדה בשם "כתיבת צקור אלעז". ב-2007 הוא נסע ללמוד באוניברסיטת אלאמאם, שבתימן,

ונשאר בה לפחות עד 2010. ב-2012 הוא יצא לסוריה ונהרג ב-28 בנובמבר 2013 (understandingconflict.org).

ריזא פרדי, פעיל אינדונזי, שנהרג בסוריה (fimadani.com, slamtimes.org)

תורכיה

מאפיינים כלליים

98. מספר המתנדבים התורכיים בשורות המורדים מוערך על ידינו בכמה מאות. על פי אומדן, שהתפרסם בעיתון התורכי רדיקאל (30 בספטמבר 2013), נלחמים בסוריה כ-200 תורכים בגילאי 18-30. רובם נלחמים בשירות ארגונים המזוהים עם הג'האד העולמי ומיעוטם לצד משטר אסד. על פי אומדן אחר מספרם מתקרב ל-500 (www.haler.gazetevatan.com)

99. בקרב המתנדבים התורכיים ישנם גם תורכים ממוצא כורדי, שהצטרפו למליציות הכורדיות הנלחמות בצפון סוריה אשר מנסות לבסס אוטונומיה כורדית מקומית. צלאח מסלם, מנהיג מפלגת האיחוד הדמוקרטי (PYD), השלוחה הסורית של PKK התורכי, אמר, שאזרחים תורכים החלו להצטרף לשורות הכורדים הנלחמים נגד המשטר הסורי. לדבריו שלושה אזרחים תורכיים נהרגו בלחימה וגופותיהם הועברו לתורכיה (Today Zaman, המצטט את עיתון רדיקאל, 29 בספטמבר 2013).

100. על פי התקשורת התורכית הוקמו בכמה ערים בתורכיה מרכזי גיוס ואימון עבור המתנדבים התורכים היוצאים לסוריה. כמה ממשפחות המתנדבים הגיעו למחנות אלה ושחררו את בניהן תמורת כופר. כמה מהמשפחות אף יצאו לסוריה לאתר את בניהן ולהחזירם (רדיקאל, 29 בספטמבר 2013). המתנדבים התורכים נוהגים לחצות את הגבול לסוריה בקבוצות קטנות באזור הטאי (אלכסנדרטה) או באזור ערפה (רדיקאל, 29 בספטמבר 2013).

101. המתנדבים הזרים המצטרפים לארגונים המזוהים עם אלקאעדה והג'האד העולמי **משתמשים בבתי מסתור הפזורים בדרום תורכיה, כבסיסי יציאה לסוריה**. האחראי על אחד מבתי המסתור הללו מסר לכתב ה-BBC כי למעלה מ-150 אנשים קיבלו מחסה בביתו מתחילת ספטמבר 2013 ועד תחילת דצמבר 2013. מבין 150 הללו, 15-20 היו מתנדבים בריטים. לדבריו **המתנדבים, החוצים את הגבול, שוהים בבתי המסתור הללו במשך יום-יומיים. כמו כן הם שוהים בהם בדרכם חזרה, כאשר הם ממתינים לטיסות למדינות האם שלהם.**

העיר אדיאמאן כמוקד גיוס מתנדבים תורכים

102. על-פי התקשורת התורכית משמשת העיר **אדיאמאן (Adiyaman)**, שבדרום מזרח תורכיה, כמוקד גיוס למתנדבים תורכיים. נמסר, כי **מעיר זאת לבדה הצטרפו כמאתיים צעירים תורכיים לשורות לוחמי הג'האד בתורכיה**. דווח על משפחות בעיר אדיאמאן המודאגות מגיוס בניהן ללחימה בסוריה. בתקשורת התורכית והמערבית דווח, כי אחת מתושבות העיר העידה, שבנה דרש ממנה להתכנסות ברעלה, לאחר שהצטרף לקבוצת צעירים שהתגייסו לשורותיו של ארגון טרור.

103. **העיר אדיאמאן** שוכנת בדרום מזרח תורכיה **באזור חלש מבחינה כלכלית**, המאוכלס ברובו **בתורכים ממוצא כורדי**. אוכלוסייתה מנתה ב-2011 כ-594,000 תושבים. זוהי עיר בעלת אופי דתי ומצויים בה מוסדות דת, מסגדים, בתי ספר דתיים ומסדרים מוסלמים. בעיר זו, כמו בכמה ערים אחרות של כורדיסטאן התורכית, מתקיימת השפעה **איסלאמיסטית קיצונית** המתבטאת בהופעה חיצונית של צעירים "חוזרים בתשובה" המגדלים **זקנים והופכים למוסלמים קיצוניים**. **בעקבות המלחמה בסוריה הוקם בעיר מחנה לקליטת פליטים סוריים** בו מתגוררים כ-10,000 פליטים (Facebook.com), בני העיר משמשים כמאתר גיוס לפעילי לאלקאעדה והג'האד העולמי ומחנה הפליטים שהוקם בה משמש ככל הנראה **בסיס יציאה לפעילים העושים דרכם לסוריה**.

מידע אודות מתנדבים תורכיים

104. **מחמט ילמאז-**, לדברי אביו, הוא הצטרף לאחד מארגוני הג'האד ומאז יצא ונכנס לסוריה שלוש פעמים ואף נפצע בידו. כאשר אביו לא שמע ממנו הוא פנה למשטרה שם נאמר לו שבנו הצטרף לארגון הקשור לאלקאעדה. לאחר זמן מה התקשר אליו בנו וסיפר לו כי הוא נמצא באזור חלב (רדיקאל, 30 בספטמבר 2013).

105. **אחמד זורלו-** נהרג בחלב ב-8 באפריל 2012. היה מזוהה עם ארגון אלקאעדה וככל הנראה נהרג בשורות ג'בהת אלנצרה (<http://www.alkhabar-ts.com>).

אחמד זורלו (alkhabar-ts.com).

106. שני אחים תאומים המזוהים בשמות **O.D** ו-**M.D** יצאו מבתיהם ב-2 בספטמבר 2013 בכוונה מוצהרת ללמוד באוניברסיטה. בפועל הם הגיעו לחלב. לדברי אביהם זמן מה לפני שיצאו הוא חש שינוי בהתנהגותם. הם גידלו זקנים וכאשר דיברו על המלחמה בסוריה נהגו לומר שזוהי מלחמת קודש שכל אחד צריך להלחם בה. האב יצא לחפש אחריהם בחלב בליווי מדריך. הוא הצליח לאתר אותם במחנה אימונים אך מפקד המחנה סרב לשחררם (רדיקאל, 29 בספטמבר 2013).

107. **Y.A** - לדברי אביו עזב בנו את תורכיה לסוריה שבכיסו 500 לירות בטענה, שהוא יוצא לעבוד באיסטנבול. רק מאוחר יותר נודע לו שהוא יצא לסוריה והצטרף **לתנועת אחראר אלשאם** במסגרתה עבר הכשרה צבאית כדי שיוכל לצאת להלחם. שמו שונה **לאבו מוסא**. האב פנה לעזרת השלטונות ואף ניסה לשלם כופר תמורת שחרורו (רדיקאל, 29 בספטמבר 2013).

עמדת השלטונות

108. הממשל התורכי בראשות ראש הממשלה ארדואן עוין את משטרו של בשאר אסד ומסייע לקבוצות המורדים השונות, לעיתים מבלי לבדוק בציזיותיהם. ביטוי חשוב לסיוע זה הינו מתן אפשרות למתנדבים זרים לחצות את הגבול לסוריה. על המתנדבים הללו נמנים גם כאלו המצטרפים לג'בהת אלנצרה ולארגונים נוספים המזוהים עם אלקאעדה והג'האד העולמי. **לפיכך הפכה תורכיה במהלך מלחמת האזרחים למדינת המעבר המרכזית של המתנדבים הזרים הנכנסים לסוריה והיוצאים ממנה, כמעט באין מפריע.** שליטת ארגוני המורדים על מעברי הגבול שבין סוריה לתורכיה מקלה עוד יותר על מעבר המתנדבים.

109. כפועל יוצא מכך נחשפה תורכיה להאשמות מבית ומחוץ, כי היא משתפת פעולה עם ארגונים המזוהים עם אלקאעדה והג'האד העולמי ע"י מתן היתר לפעילים ולאמצעי לחימה לעבור משטחה

לסוריה. כך למשל, מנהיג האופוזיציה החילונית CHP, שנאם בכנס מפלגתו, האשים את השלטונות, כי הם משגרים אמצעי לחימה לאלקאעדה תחת פיקוח הג'נדרמריה התורכית. האשמה זאת התבססה על עדותו של נהג משאית מהעיר קוניה, שהוביל משלוח של פגזי מרגמה 120 מ"מ, אשר נועדו לבסיס אלקאעדה בסוריה (taraf.com.tr, 27 בנובמבר 2013).

110. **הממשל התורכי נתון גם ללחצים פנימיים בעניין זה.** תושבים רבים אשר בניהם הצטרפו לשורות המורדים הפגינו נגד שלטונות תורכיה, שלדבריהם אינם עושים דבר כדי למנוע מהם לצאת להלחם בסוריה. לדברי המשטרה אין ביכולתה למנוע את יציאת המתנדבים התורכיים, שכן הם עושים זאת מרצונם החופשי (רדיקאל, 30 בספטמבר 2013). שתי משפחות, שבניהן יצאו לסוריה, פנו לחבר פרלמנט מטעם מפלגת האופוזיציה CHP, אשר הגיש שאילתא לגבי "ארגונים הפעילים בתורכיה והמגייסים צעירים למלחמה בסוריה" (רדיקאל, 30 בספטמבר 2013). ד"ר אחמט פארוק אונסל, מזכ"ל ארגון מזלום, קרא לשלטונות התורכיים לפעול על מנת להחזיר לתורכיה את הצעירים, שיצאו לסוריה (רדיקאל, 30 בספטמבר 2013).

111. ראש הממשלה ארדוגאן ושר החוץ דאבוטאו'לו **הכחישו את הטענות לפיהן תורכיה משתפת פעולה עם ארגוני אלקאעדה.** התקשורת התורכית דיווחה (נובמבר 2013), כי השלטונות החלו לבצע מעצרים של פעילי אלקאעדה וסיכלו נסיון להעביר תחמושת ללוחמי הארגון וסוריה. בכמה מקרים הצליחה המשטרה לתפוס אמצעי לחימה, שנועדו עבור אלקאעדה (zaman.com.tr, 8 בדצמבר 2013). **ב-14 בינואר 2014 ביצעו כוחות הביטחון התורכיים שורה של מעצרים בקרב חשודים בחברות בארגון אלקאעדה,** המעצרים בוצעו במספר מחוזות. לפחות 23 אנשים נעצרו. במהלך המעצרים נתפסו באדנה משאיות עמוסות בכמויות גדולות של נשק ותחמושת.

112. באחת הפשיטות הללו נעצר **אבראהים סן** (Ibrahim Sen), שהיה בעבר עצור בגואנטאנמו, אשר תואר בדיווחים תקשורתיים כפעיל בכיר באלקאעדה. על פי העתון הריאת, אבראהים סן וכמה עצורים נוספים, חשודים בכך, ששיגרו פעילים ג'האדיסטים להלחם בסוריה, סייעו למעברם של פעילי אלקאעדה מאפגניסטן ומפקיסטאן, לסוריה, אספו כספים לסיוע לאלקאעדה וסיפקו כלי נשק שבהם נעשה שימוש בהתקפות בסוריה, פקיסטאן ואפגניסטאן (The Long War Journal, 14 בינואר, 21 בינואר 2014; זמאן, 19 בינואר 2014; הריאת, 14 בינואר 2014).

113. **פעילות כוחות הביטחון התורכיים לא שמה קץ למעברם של קבוצות ופעילים המשתייכים לאלקאעדה והג'האד העולמי דרך תורכיה.** בתחילת אפריל 2014 דווח על מעבר קבוצות ג'האדיסטיות מירדן לצפון דרך תורכיה¹³. התורכים מצידם, שבים ומכחישים, כי הם מסייעים

¹³ כך למשל, היומון הלבנוני אלאח'באר, המתבסס על מקור באופוזיציה הסורית ועל מקורות ירדניים, דיווח בתחילת אפריל 2014 על "רכבת אווירית" שהעביר כאלף לוחמי ג'האד מירדן (משדה התעופה מארכה) לתורכיה (שדה התעופה אנטיוכיה, שבחבל אלכסנדרטה). פעילי הג'האד שהועברו לתורכיה, הינם בעלי אזרחויות שונות לרבות סעודים, ירדנים וסורים. נמסר, כי הפעילים הללו מועברים לסוריה בקבוצות (אלאח'באר, 4 באפריל 2014).

לאקאעדה ולגורמי הג'האד העולמי. במהלך פורום ביטחוני של האיחוד האירופי¹⁴, שנפגש ב-27 במרץ 2014, דחה משרד החוץ התורכי האשמות של נציג ארמני לפיהן מסייעת תורכיה לקבוצות המזוהות עם אלקאעדה בסוריה. בהודעת משרד החוץ נטען, כי ההאשמות הללו הינן חסרות בסיס וכי תורכיה הינה המדינה המושפעת ביותר מהטרור, שמקורו בסוריה (World Bulletin, 7 באפריל 2014).

מעורבותו של ארגון IHH בסיוע לאלקאעדה בסוריה

114. בין הארגונים ששמן נקשר לסיוע לארגוני אלקאעדה והג'האד העולמי בסוריה הוזכר גם ארגון IHH, הארגון שפעליו הובילו את משטת ה"מרמרה" ושיחקו תפקיד מרכזי בהתנגשות האלימה עם חיילי צה"ל על גבי ה"מרמרה" (31 במאי 2010). זהו ארגון תורכי ג'האדיסטי, אסלאמי-רדיקלי, אנטי-מערבי, אנטי-ישראלי ואנטי-שמי. בעבר נקשר IHH מספר פעמים בהעברת סיוע לוגיסטי לגורמי הג'האד העולמי¹⁵. החשדות נגדו, בהקשר הסורי, שבו ועלו ב-1 בינואר 2014, כאשר חיילים תורכיים לכדו משאית של IHH בחבל הטאי (אלכסנדרטה). במשאית היו כלי נשק ותחמושת, בדרכם לגבול הסורי. בעקבות זאת נפתחה חקירה נגד IHH ע"י התובע הציבורי של הטאי (The Long War Journal, 14 בינואר 2014). ארגון IHH (כדרכו) הכחיש את החשדות נגדו¹⁶.

115. על פי העיתון התורכי אידינליק קיימו כוחות הביטחון התורכיים ב-14 בינואר 2014 פשיטה על מטה IHH בעיר קיליס (Kilis) בחשד סיוע לאלקאעדה. דווח, כי סיוע זה כולל אספקת נשק, מזון וסיוע רפואי לפעילי הג'האד העולמי בסוריה. IHH נהג להבריח פעילי אלקאעדה באמבולנסים שלו, אשר שימשו גם להעברת אמצעי לחימה. מקום המעבר העיקרי היה הכפר אטמה, הנמצא בצידו הסורי של עיירת הגבול רייחאנלי (Reyhanli)¹⁷ (aydinlikgazete.com). בידיעה נוספת בתקשורת התורכית, שהסתמכה על העיתון הצרפתי לה מונד, נמסר, כי פעילי הג'האד העולמי מסתייעים באמבולנסים של IHH על מנת לעבור מתורכיה לסוריה. כמו כן נמסר, כי בתי מלון בעיירה רייחאנלי מאוכלסים בפעילי אלקאעדה והג'האד העולמי ומלונות רבים הפכו למקומות מפגש ואיסוף עבור פעילים (Cumhuriyet.com.tr).

¹⁴ The Permanent Council of the Organization for Security and Cooperation in Europe.

¹⁵ ראו לקט מידע מה-27 ביוני 2012: "בתקשורת התורכית דווח, כי מתנהלת נגד מנהיג IHH בחשד, שהעביר בחשאי כספים לארגון אלקאעדה. IHH הינו ארגון תורכי אסלאמי-קיצוני, אנטי-מערבי, שנטל חלק מרכזי במשטת ה"מרמרה". בצד פעילותו ההומניטארית נקשר IHH בעבר בהעברת סיוע לוגיסטי לגורמי הג'האד העולמי, כולל העברת כספים. בשנים האחרונות מסייע IHH לחמאס והוא הוצא מחוץ לחוק בישראל ובגרמניה".

¹⁶ המזכיר הכללי של IHH מחה נגד המעצרים בטענה כי כוונתם להציג את IHH כארגון, המקיים קשר עם ארגוני טרור (The Long War Journal, 14 בינואר 2014). סגן ראש ממשלת תורכיה Bulent Arinc דחה את האשמות הללו בציינו, כי IHH הינו ארגון חוקי, אשר למיטב ידיעתו, עוסק בפעילות הומניטארית בדרכי שלום (סוכנות הידיעות אנטוליה, 16 בינואר 2014). ¹⁷ בעיירה זאת, השוכנת במחוז אלכסנדרטה, התרחש ב-11 במאי 2013 פיגוע טרור, שבו נהרגו 47 אזרחים תורכים. תורכיה האשימה את המודיעין הסורי באחריות לפיגוע. הסורים הכחישו.

מתנדבים מקרב מדינות לא-מוסלמיות באסיה

סין

116. בסין מתגורר מיעוט מוסלמי בן העם האויגורי, בעל נטיות בדלניות. אומדן המוסלמים הסינים שהתנדבו להלחם לצד המורדים בסוריה, נע בין כמה עשרות לכמאה.

מאפיינים כלליים

117. הפעם הראשונה בה דווח על מתנדבים מסין שמצטרפו ללחימה בסוריה הייתה, במחצית השנייה של 2013 עם פרסומו של דו"ח מומחים ללוחמה בטרור בסין. בדו"ח נאמר, כי בדלנים מוסלמים אויגורים יצאו לסוריה מאז מאי 2012 כדי להצטרף ללחימה לצד גורמי הג'האד העולמי. בדו"ח נכתב, כי נסיעתם אורגנה על ידי קבוצות אופוזיציה בסין, אשר ממנות את פעילותן באמצעות סחר בסמים, סחר באמצעי לחימה, חטיפות ומעשי שוד (www.chinapost.com, 30 באוקטובר 2012).

118. **הבדלנים המוסלמים בסין משתייכים לעם האויגורי, המתגורר במחוז האוטונומי שינג'יאנג (Xinjiang), שבצפון מערב סין (המכונה לפעמים בפי הבדלנים תורכסטאן המזרחית).** האויגורים, בחלקם לפחות, שואפים לעצמאות ובשנות התשעים של המאה הקודמת דוכאה ההתקוממות שלהם ע"י השלטונות הסיניים. ביולי 2009 פרצו במחוז מהומות אלימות קשות בין האויגורים לבין קבוצה אתנית אחרת בשם בני האן במהלכן נהרגו 197 אנשים, מרביתם בני האן (ויקפדיה).

119. בכיר בתחום הלוחמה בטרור התבטא, כי מאז תחילת 2012 יצאו כמאה מוסלמים מסין לסוריה להצטרף ללחימה לצד המורדים. לדבריו מטרת שהותם בסוריה היא, בין השאר, לשפר את יכולות הלחימה שלהם ולצבור ניסיון כדי לבצע בשלב מאוחר יותר פעולות טרור (www.globaltimes.cn, 1 ביולי 2013). על פי החוקר אהרון זלין מספר הפעילים הסינים הלוחמים בסוריה נע בין שישה למאה (www.washingtoninstitute.org). במסיבת עיתונאים, שערך דובר שר החוץ הסיני ב-29 באוקטובר 2012, חשף, כי פעילים מארגוני תורכיסטאן המזרחית נכנסו לסוריה על מנת להצטרף ללחימה (www.frnprc.gov.cn, 30 באוקטובר 2013).

120. על פי נציג סורי בסין כמה מוסלמים סינים עברו אימונים במחנות צבאיים בפקיסטאן ונשלחו לסוריה. לדבריו המדובר כשלושים צעירים, שיצאו לפקיסטאן עברו אימונים ולאחר מכן יצאו לתורכיה. סביר להניח שהם נמצאים עתה באזור חלב אבל הוא אינו בטוח בכך. האשמות אלה הועלו זמן קצר לפני ביקורו של ראש ממשלת פקיסטאן בסין (www.hindustantimes.com, 3 ביולי 2013).

121. נראה כי שתי קבוצות מקרב הבדלנים המוסלמים בסין משגרות מתנדבים לסוריה. האחת,

East Turkistan Islamic Movement (ETIM)¹⁸, הינה תנועה, ששמה לה למטרה להקים מדינה מוסלמית בשטחה של סין. השניה, **East Turkistan Education and Solidarity Association (ETESA)**¹⁹, הינה ארגון גולה, שמרכזו בתורכיה. לדברי מומחים, לוחמים מהמיעוט המוסלמי בסין כבר נטלו בעבר חלק בלחימה בצ'צ'ניה ובאפגניסטאן (www.chinapost.com, 30 באוקטובר 2012). עם זאת, בהודעה שפרסמה קבוצת ETESA היא הכחישה את הידיעות לפיהן סינים מוסלמים יצאו לסוריה על מנת להצטרף ללחימה. לדברי ההודעה סינים מוסלמים לא היו מעורבים בפעילות טרור כלשהי וגם אם ישנם לוחמים סיניים מוסלמים בסוריה הם הגיעו כפרטים והם מייצגים את עצמם בלבד (אתר האינטרנט של התנועה).

כרזה הקוראת להצטרף ללחימה בסוריה מטעם תנועת תורכיסטאן המזרחית על רקע דגל של אלקאעדה. בכתובת שבמרכז (באותיות ירוקות) נאמר: "אלה אשר האמינו (?) והיגרו, ולחמו מלחמת ג'האד". (<http://www.shamikh1.info>, 17 באוקטובר 2012)

מידע אודות מתנדבים מסין

122. בסרט וידאו, שהועלה ביו טיוב ב-17 במרץ 2013, תחת הכותרת "מסר ניצחון לעם בסין", נראה אדם בעל חזות סינית לבוש מדי הסוואה וחמוש בקלצ'ניקוב נושא דגל אלקאעדה. בתרגום הווידאו מסינית נאמר, כי שם האדם הוא **בו וונג** והוא מכנה עצמו "יוסף". לדבריו הוא מייצג את כל המוסלמים המזהירים את ממשלת סין להפסיק מיד את כל צורות הסיוע לנשיא סוריה כולל מכירת נשק וסיוע כלכלי.

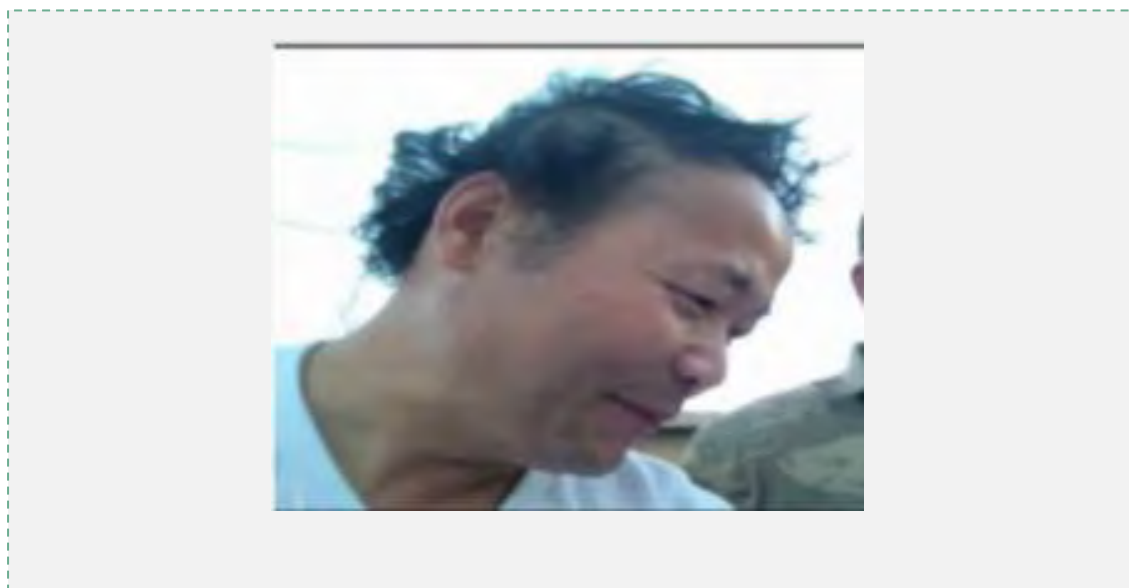
¹⁸ **East Turkistan Islamic Movement (ETIM)** – תנועה בדלנית שקמה במזרח תורכיסטאן הנמצא תחת השפעה סינית. התנועה נוסדה בשנת 1993 על ידי שני ילידי הוטאן אבל היא התפרקה עד לסוף השנה. בשנת 1997 היא התארגנה מחדש וקיימת עד היום. מרכזת נמצא בכאבול תחת חסות הטאליבאן באפגניסטאן. מנהיגי התנועה נפגשו בעבר עם אסאמה בן לאדן ומנהיגים אחרים של אלקאעדה. הם פועלים בשיתוף פעולה עם אלקאעדה והתנועה המוסלמית של אוזבקיסטאן. במהלך פעילות ארה"ב באפגניסטאן ספגה התנועה מכה ואחד ממנהיגיה נהרג. התנועה ביצעה פיגועים נגד יעדים אמריקאים כמו למשל נציגות ארה"ב בבישקאק (קירגיסטאן) והיא נמצאת ברשימת ארגוני הטרור של ארה"ב. סין מאשימה אותה כי היא מגייסת מוסלמים סינים ללחימה בסוריה.

¹⁹ **East Turkistan Education and Solidarity Association (ETESA)** – ארגון שהוקם על ידי צעירים תורכיסטאנים מאומנים היטב חדורי אמונה ובעלי השכלה מוסלמית גבוהה ברחבי העולם, מטרת הארגון הינה לחנך את המוסלמים התורכיסטאנים ולהפוך אותם לחלק מהאומה המוסלמית (אתר האינטרנט של הארגון). מרכז הארגון נמצא באיסטנבול.

מומחים טוענים כי הייתה זו הפעם הראשונה בה זוהה סיני הנלחם לצד לוחמי הג'האד בסוריה. בו וונג, הדובר מנדרינית אמר, כי לאחר שקרא את עבודותיו של **סיד קטב**²⁰, הוא התאסלם. לאחר מכן יצא מסין ללוב על מנת ללמוד ערבית. בלוב הוא שהה בימי המהפכה. לאחר מכן הוא עבר לסוריה. הסרטון הועלה ברשת היוטיוב הסינית ומיד נמחק משם (ניו יורק טיימס, 29 במרץ 2013; www.rightsidenews.com, 24 באפריל 2013).

123. בקיץ 2013 נעצר על ידי המשטרה הסינית אדם בן 23 בשם **Memeti Aili**. לדבריו הוא גוייס בעת שהותו בתורכיה ע"י East Turkistan Islamic Movement. הוא זנח את לימודיו באיסטנבול ואת ומשפחתו ויצא להילחם בסוריה במסגרת הג'האד. הוא הצטרף לקבוצת צעירים, **נסע עימה לחלב** שם הם עברו אימון מזורז בן שבעה ימים באחת משכונות העיר. האימון כלל ירי ברובה והכנת מטענים. לאחר האימון הוא נשלח להצטרף לצבא סוריה החופשי (www.globaltimes.cn, 1 ביולי 2013). לדבריו הוא סייע לפנות פצועים לבתי חולים. כחודשיים לאחר שהגיע לסוריה הוא נשלח חזרה לאיסטנבול (www.globaltimes.cn, 1 ביולי 2013). Memeti Aili חזר למחוז Xinjiang שם נעצר כאשר תכנן לבצע "התקפות אלימות בסין" (timesofisrael.com)²¹.

124. **צ'ינג וימנג** - אומן סיני, שהצטרף ללחימה בסוריה בשורות צבא סוריה החופשי (elmokhalestv.com).

צ'ינג וימנג, פעיל בשורות הצבא הסורי החופשי (elmokhalestv.com).

²⁰ **סיד קטב** – הוגה דעות בכיר באחים המוסלמים במצרים. בספרים שכתב הוא נתן לגליטימציה לאלימות ע"י הגדרת הג'האד למען אכיפת חוקי ההלכה (השריעה) בחברה המוסלמית כחובתו של כל מוסלמי. מהגותו של סיד קטב התפתח רעיון הג'האד העולמי וה"תכפיר" (האשמת ה"אחר" בכפירה באסלאם)
²¹ על פי מאמרו של ד"ר אלי כרמון מה-4 במרץ 2014: "Did the salafist/ jihadist wave reach China?"

תמונה של פעילים ממזרח אסיה באזור חלב (זהותם אינה ידועה) המשתייכים למדינה האסלאמית, שצולמה ככל הנראה בשנת 2012 (מתוך סרטון של המדינה האסלאמית שוצג בtransatlanticacademy.org).

מימין: פעיל סיני בסוריה כשמשמאלו סמל אלקאעדה (יוטיוב). משמאל: פעיל סיני בסוריה (4 ביולי 2013, voltage.net.org)

תמונה משנת 2012 מתוך סרטון של אלפרקאן, זרוע ההסברה של ארגון אלקאעדה: הפעיל בצד ימין הינו קרוב לוודאי סיני. הפעיל משמאל הוא מטאג'קיסטאן (islamicinvitationturkey.com).

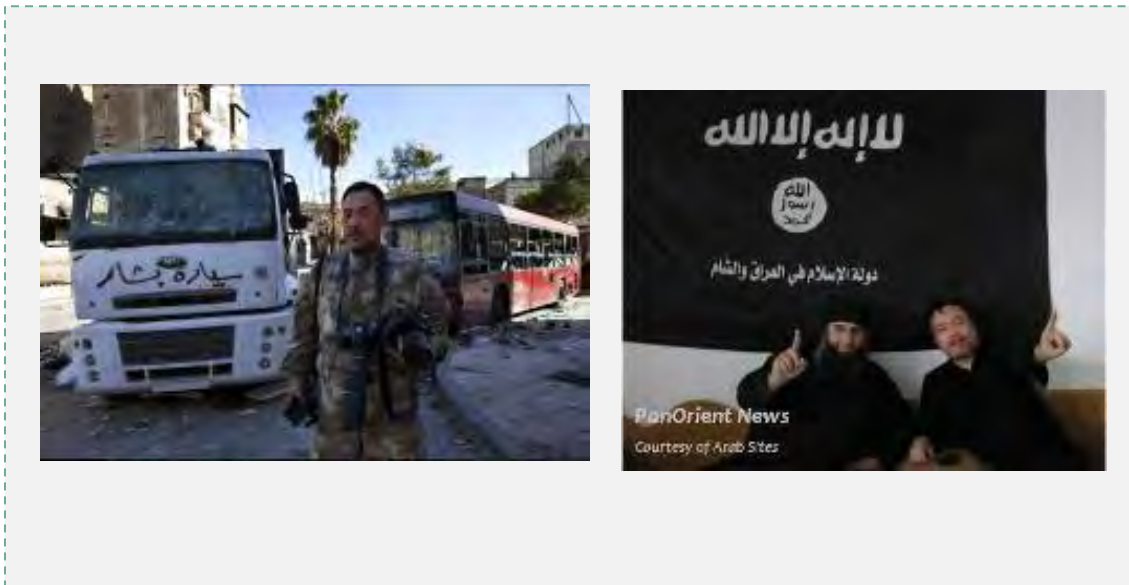
עמדת השלטונות

125. בעבר האשימה סין את תורכיה בגיוס מוסלמים סינים ללחימה בסוריה וטענה, כי אלקאעדה מארגנת את הנסיעה שלהם. בסוף יוני 2013 בוצעה תקיפה באזור המוסלמי בסין נגד תחנת משטרה. **הסינים האשימו בתקיפה קבוצת לוחמים, שלטענתם שהו בסוריה שם עברו אימונים ונשלחו חזרה לסין לביצוע התקיפות.** מנגד, לדברי פעילים אסלאמיים סינים החיים מחוץ לסין הדבר אינו אפשרי שכן לטענתם אותם מוסלמים אינם יכולים כלל לקבל דרכון, שלא לדבר על לצאת מסין להגיע לתורכיה ומשם לסוריה (news.antiwar.com, 1 ביולי 2013).

126. מכל מקום, סין מודעת לסכנות הפוטנציאליות הטמונות בהצטרפות בדלנים מוסלמים סונים לשורות המורדים (בדגש על ג'בהת אלנצרה וקבוצות המזוהות עם הג'אהד העולמי) ולשיבתן של קבוצות אלו לסין בתום הלחימה. משרד החוץ הסיני קרא לשיתוף פעולה בינלאומי הדוק בעניין זה בהדגישו, כי קבוצות כאלה לא רק מאיימות על ביטחונה של סין אלא על ביטחון מדינות נוספות (www.chinapost.com, 30 באוקטובר 2012).

יפן

127. עד כה ידוע על **מתנדב יפני אחד**, שהגיע לסוריה. מדובר בצלם, בן 45 בשם **טושיפומי פוג'ימוטו (Toshifumi Fujimoto)**. הוא הגיע לסוריה כתייר, התאסלם שינה את שמו ל**עבד אליזיד אלעסירי** והצטרף לארגון המדינה האסלאמית בעיראק ואלשאם.

מימין: טושיפומי פוג'ימוטו על רקע דגל המדינה האסלאמית בעיראק ובאלשאם.
 (www.panorientnews.com, 14 באוקטובר 2013). משמאל: טושיפומי פוג'ימוטו בסוריה (דף הפייסבוק שלו, 5
 באוקטובר 2013).

הודו

128. פרסומים אודות לוחמים ג'האדיסטים הודים הפועלים בסוריה החלו להופיע ב-8 במרץ 2013. זאת בעקבות דברי היועצת הפוליטית של נשיא סוריה, בת'ינה שעבאן, שציינה בראיון לתקשורת ההודית במהלך ביקורה במדינה, כי השתתפותם של לוחמים הודים בלחימה בסוריה היא "אחת הסיבות לכך, שעל ניו-דלהי למלא תפקיד פעיל יותר, שכן התרחבות הקונפליקט הזה לא תותיר אף אחד בלתי פגיע" (timesofindia.indiatimes.com).

129. ב-6 בספטמבר 2013 טען שגריר סוריה בהודו, ריאצ'ו כאמל עבאס, כי לוחמים הודים יוצאים לג'האד בסוריה לצד לוחמים מאפגניסטאן, צ'צ'ניה ומדינות נוספות. הוא ציין, כי מספר אזרחים הודים נהרגו בסוריה ואחרים נעצרו על-ידי המשטר הסורי. השגריר ציין עוד, כי הידיעות על הלוחמים הללו הועברו לממשלת הודו וכי הממשלה ההודית הופתעה. **הוא הוסיף כי מדובר ב"הודים מהקהילות המוסלמיות שאינם הינדים, שכן הינדים אינם מקיימים ג'האד"**. הוא סרב למסור פרטים אודות זהות אותם לוחמים (alhindelyom.com).

130. ידיעה נוספת אודות מתנדבים הודים בסוריה הופיעה בעיתון דה הינדו ב-25 במרץ 2014. על פי הידיעה המשטרה והמודיעין ההודיים החלו לבצע חקירה חוצת גבולות בעקבות מידע לפיו שני סטודנטים לפחות מ-Chennai college מתאמנים במחנות ג'האדיסטיים בסוריה (thehindu.com).

131. **מולאנא עבד אלרחמים אלהנדי** המשמש כאחראי על העניינים ההלכתיים בארגון **אנצאר אלתוחיד**, ארגון ג'האדיסטי המזוהה עם אלקאעדה הפועלת בהודו, הפיץ לאחרונה סרטון הקורא לצעירים בהודו להצטרף לזירות לחימה שונות של הג'האד העולמי ואלקאעדה, בין השאר גם לסוריה. הוא גם הזהיר את שרותי המודיעין ההודים מפני יחס בלתי הולם לאנשי דת מוסלמים כגון מולנא עבדול קאוי (Abdul Qavi), שנעצר לאחרונה ע"י המשטרה ההודית (memri.org).

סרטון שהופץ לאחרונה ובו קריאה של עבד אלרחמן אלהנדי למוסלמים הצעירים בהודו להצטרף לשירות הג'האד העולמי באפגניסטן, סוריה ועיראק (memri.org).